

Mak Jisas Krais MİNİM Tep ak Mak ñu kıl tıkak

*Jon Bi Ñig Pak Ñeb ak God mİNİM ag ñoligip
(Mat 3:1-12; Luk 3:1-18; Jon 1:19-28)*

- 1 Jisas Krais, God Ñi ne mİNİM tep ak agníg gebin. 2 God bırarık nep Ñi ne Jisas Krais nop mİNİM agak rek, bi God mİNİM agep Aisaia, mİNİM nıbak God MİNİM ñu kıl tıkıl agak,
“Ñıjan! Bi mİNİM yad dad ameb ak, ned ag yoken amił,
kanıb nep ak lig gi tep gınigab.
- 3 Bi nıbak, karıp lım bin bi konjai ma mıdebal,
mİN mab kab nep mıdeb nab sıňak am mıdıl,
sık agıl agnígab,
‘Bi Kıt ak apebi! Kanıb mak kılan kıyan gi
mıdonımın okok,
dım gol pılıs gi mıdonımın okok, pıñıl pag
tep gınimib,’ agnígab,” agak.
- 4 God mİNİM agep bi nıbak ned nıb agak rek nep me, Jon bi ñig pak ñeb ak amił, karıp lım bin bi konjai ma mıdeligipal, mİN mab kab nep mıdoligip nab sıňak mıdek ñınlıg gi, bin bi okok apel, kırop mİNİM ag ñıl agoligip, “Tap si tap tımel gıpım okok, tari gınig ñig gıpın, agıl, kırıg gem, yad nıbep ñig pak ñen, God tap si tap tımel gıpım okok ñınlı kırıg gınigab,” agoligip. 5 Ne nıb agek ñınlıg gi, bin bi karıp lım Judia yokop nıb okok mıdelak okok abe, Jerusalem bin bi

m̄idelak okok abe, kiri maḡilsek m̄in̄im nop ak n̄iññig amniłak. Amıl, tap si tap t̄imel göliḡipal okok, ag m̄isen̄ lel, Jon k̄rop n̄ig Jodan nab s̄iñak n̄ig pak ñak.

⁶ Pen Jon walij ne ak, kaj kamel kas d̄il ḡilak walij alap ȳimıl, kaj kau wak s̄ib nag nab s̄iñak pog loliḡip. Tap n̄iñeb ne ak, joñ golbiđ ak abe, bom n̄ig ak abe n̄iboliḡip. ⁷ Ne bin b̄i okok k̄rop agoliḡip, “B̄i ȳip sain apeb ak, ne yad rek mer; ne b̄i k̄ib ȳib, yad b̄i s̄ikol. Yad nop n̄iñen nabîñ gînigab. Yad amıl ulep s̄iñak kogim ȳimıl tob t̄irip ne ak nag wiśibn̄im rek ma l̄ip. ⁸ Yad n̄ibep n̄ig nep pak ñebin ak pen ne apıl, n̄ibep Kaun S̄iñ ak nep pak n̄iñigab,” agak.

Jon Jisas nop n̄ig pak ñak
(Mat 3:13-17; Luk 3:21-22)

⁹ Pen n̄in alap, Jisas Nasaret taun, karip l̄im Galili Propins m̄idoliḡip ak k̄irig ḡil, Jon m̄idek s̄iñak apek, Jon Jisas nop n̄ig Jodan nab s̄iñak n̄ig pak ñak. ¹⁰ Nop n̄ig pak ñek, Jisas n̄ig gol s̄iñak alan̄ amıl n̄iñak, seb kab ar alan̄ pag ȳikek, God Kaun ak yakır t̄ibaglem rek, Jisas nop ug ḡi owak. ¹¹ N̄ig ḡil ug ḡi apek n̄iñig ḡi, m̄in̄im alap seb kab ar alan̄ s̄iñak n̄ib apıl agak, “Nak Ñi m̄idmaḡil yad ȳib. Nep n̄iñen, ȳip tep ȳib ḡip,” agak.

Seten apıl Jisas nop neb neb gak
(Mat 4:1-11; Luk 4:1-13)

¹² Pen won n̄ibak nep, God Kaun ak Jisas nop ag yokek, m̄iñ mab kab nep m̄idoliḡip nab okok amıl, ¹³ n̄in akn̄ib n̄in juñ omal (40) s̄iñak m̄idek. N̄ib okok m̄idek n̄iñig ḡi, Seten, “Jisas nop gen,

mİNİM YİP AK KİSEN GİL, TİMEL GAŞ,” AGİL, APİL AGOLIGİP. KARİP LİM MİDOLIGİP MİGAN NİBAK KE KAIN TAP OKOK NEP MİDOLIGİP. PEN EJOL OKOK APİL, JİSAS NOP KOD MİDELİGİPAL.

Jisas God mİNİM tep ak ag nİ mİdek

¹⁴ Pen kisen gapman bİ kİb Herod Jon nop mİN lak nİNJİL Jisas ne karİp lİM Galili Propins amİl, God mİNİM tep ak bin bİ okok kİrop ag nİLIG gİ agak, ¹⁵ “God bin bİ dİL kod mİDENİGAB nİN per kod mİDELİGİPİM ak, mİNİ OWİP! Tap si tap tİMEL GİPİM ak, tari gİNİG NİG GİPİN AGİL KİRİG GİNİMİB, God mİNİM tep ak nİNJİD AGEB, AGİL, NİN DİNİMİB,” agak.

Jisas bİ ne OMAL OMAL dak (Mat 4:18-22)

¹⁶ Jisas ÑİG CÖB Galili gol sİNAK PADİKLIG gİ nİNJAK, bİ KİBSAL DEP MAMİL MAL, KİBSAL DİR, AGİL, UBEŃ ALAP Dİ ÑİG NAB EYAN YOKİL MİDEREK. Bİ MAMİL NİB MAL YİB KİRİ MAL AK, SAİMON EIP EDRU EIP. ¹⁷ Jisas kİrop mal nİNJİL AGAK, “APER, YAD EIP AJİL, YAD NİREP MAL AG Nİ TEП GEN, BIN Bİ DEP Bİ OMAL MİDENİGAIR,” AGAK. ¹⁸ Jisas agek, nİNJİD AGEB AGİL, DAI UBEŃ OKOK KİRİG GİL, Jisas eip AMNİREK.

¹⁹ Pen Jisas yokop sİKOL WON ALAP AMİL NİNJAK, SEBEDİ Nİ NE JEMS EIP, JON EIP ÑİG MAGÖB MİGAN AK MİDLİG Gİ, UBEŃ PIĞ Gİ RİKAK TAM AK, ÑAG DÖR GİLIG Gİ MİDEREK. ²⁰ Jisas kİrop mal nİNJİL AGAK, “NİRI MAL OWIR E!” AGAK. Jisas NİB AGEK, KİRİ MAMİL MAL NİNJİL, NAP NOP WÖG Gİ ÑEB Bİ OGNAF EIP KİROP ÑİG MAGÖB AR SİNAK KİRİG GİL, Jisas eip AMNİREK.

*Kijeki bì alap nop aban ñagak ak, Jisas ag söj yokak
(Luk 4:31-37)*

²¹ Pen kiri taun sìkol Kapaneam amìl, Juda God nop sobok gep ñìn ak, Jisas Juda mogim gep karip ñilik mìgan eyan amìl, God Minim ak ag ñek, ²² bin bì okok niñil, pak ju dìl aglak, “God lo minim ag ñeb bì okok agebal rek ma ageb; ne bì kib yìb niñ tep gil agebal rek ageb,” aglak. ²³ Pen magil nìbak, bì kijeki aban ñagak bì alap, mogim gep karip ñilik mìgan nìbak apjakil bleble gil agak, ²⁴ “Jisas bì Nasaret nìb! Nak cìnop tari ginig opan? Cìnop kijeki okok ñag pak lìníg opan aka? Yad nep niñpin, nak God Ñì Siñ ne ak,” agak.

²⁵ Agek, Jisas pen kijeki bì nìbak aban ñagak ak nop minim kılıs agil agak, “Minim ma agan! Bì ak nop kırıg gil, mis amnoñ!” agak. ²⁶ Jisas nìb agek, kijeki nìbak bì ak nop dì jep jep dìl, sìk gaul gil, söj amnak. ²⁷ Jisas niñ gek, bin bì mìdelak okok wal yìb agil, minim ag niñ ag niñ gil aglak, “Ak tari? Bì aul minim kisen nìb alap dapil ag ñeb. Ne bì kılıs sek. Kijeki kiyob ñilik okok minim ne dìl ageb rek gebal,” aglak. ²⁸ Bin bì okok nìb aglig git, Jisas kijeki kiyob ñilik ag söj yokak minim nìbak, karip lìm Galili okok magilsek ag ñel amnak.

*Jisas gek, Saimon nìbor nop komiñ lak
(Mat 8:14-15; Luk 4:38-39)*

²⁹ Pen Jisas, Jems, Jon, Saimon, Edru, kiri Juda mogim gep karip ak kırıg gil, söj amìl, Saimon eip nimam Edru eip karip kiri ak amnilak. ³⁰ Karip amjakel, Jisas nop aglak, “Saimon nìbor

ne mîb gonj ak mab rek yînek, kîn mîdeb,” aglak.
31 Agel, Jisas amîl ñînmagîl kîd ne ak dîl dî warîk
 ñek nîñlig gi, wak ne mab rek yînek ak komîñ lak
 nîñjl dai tap magîl kîrop ñak.

*Jisas gek, bin bî koñai nep komîñ lak
 (Mat 8:16-17; Luk 4:40-41)*

32 Pen pîb pañid amnak magîl ak, bin bî tap
 gak okok abe, bin bî kîjeki aban ñagak okok abe,
 Jisas gek komîñ lañ, agîl, Jisas mîdek sîñjak dolak.
33 Taun sîkol Kapaneam bin bî okok magîlse
 apîl, karîp kîjoñ wagîn söñ kîd eyañ ar nîñ mîdel
 nîñlig gi, **34** bin bî koñai nep tap ke ke gak okok,
 Jisas gek, komîñ lak. Kîjeki kîyob ñîlik aban
 ñagak okok koñai nep ag mîs yokak. Pen kîjeki
 kîyob ñîlik nîb okok, Jisas nop bî an, nîñ tep gîlak
 rek, Jisas kîrop, “Mînîm ma gîm,” agîl, ag mîs
 yokak.

*Jisas mîgan alap ke amîl, Nap nop sobok gîlîg
 gi mîdek
 (Luk 4:42-44)*

35 Minek, Jisas kîslîm sek yîb warîkil, karîp
 kînak ak kîrîg gîl, taun nîbak abe kîrîg gîl, am
 mîgan alap ke amîl, Nap nop sobok gîlîg gi
 mîdek. **36** Pen bî ne Saimon, bî ne ognap eip, Jisas
 akal, agîl, nop pîyo nîñnîg amnîlak. **37** Jisas nop
 pîyo nîñ dam nîñjl aglak, “Bin bî magîlse nep
 akal, agîl, pîyoebal,” aglak. **38** Nîb agelak, Jisas
 agak, “Cîn karîp tîrîg tîron ognap sek ulep sîñaul
 amnîn. Yad opin ak, bin bî karîp lîm mîgan tîgoñ
 tîgoñ kîrop mînîm ag ñînîm, agîl, opin,” agak.
39 Nîb agîl, karîp lîm Galili nab okok gi taglîg gi,
 am Juda mogîm gep karîp mîgan okok amîl, God

MİNİM ag ñılıg gi, kijeki kiyob ñılık bin bi krop aban ñagak okok ag söj yokak.

*Jisas, soi sapeb lak bi alap gek, milep gak
(Mat 8:1-4; Luk 5:12-16)*

⁴⁰ Soi sapeb lak bi alap, Jisas midek siñak apil, kogim yimil, agak, “Nak soi yip ak komin lan, agenigan ak, komin linimin,” agak. ⁴¹ Nib agek, Jisas nop yimig niñil, ñinmagil parsek lil, bi nibak nop di niñil, agak, “Yau, ginigain. Komin lan,” agak. ⁴² Nop di niñek, dai soi sapeb lak ak ulek lil komin lak. ⁴³⁻⁴⁴ Pen Jisas bi nibak nop minim kılıs agil agak, “Kanib nab okok bin bi ognap krop niñil, Jisas yip gek komin lip, agil, ma agnimin. Yipid git nep amil, bi God nop tap sobok gep ak nop mitb gon nak ak yomil, agnimin, ‘Soi sapeb yad ak komin lip,’ agnimin. Nib agil, Mosis ned agak rek, tap ognap dam bi God nop tap sobok gep bi ak niñimin, ne pak God nop sobok gi ñek me, bin bi okok, bi ak miñi komin lip, agil, niñigal,” agak. Jisas minim nibak nep agil, bi ak ag yokek, amnak. ⁴⁵ Jisas nib agak ak pen bi nibak ne amil, bin bi okok abramek ag ñek amnak. Niñ gek, Jisas taun okok misen ajonimin rek ma lek, ne amil, bin bi konjai ma midelak nab okok nep midek niñlig gi, bin bi karip lim tigoñ magilsek nop niñig apeligi pal.

2

*Jisas gek, ñin tob kalau gak bi alap komin lak
(Mat 9:1-8; Luk 5:17-26)*

¹⁻² Ñin omal nep padikek niñlig gi, Jisas kauyan taun sikol Kapaneam apek, Jisas ap mideb karip

ne ak, agel, bin bi konjai nep apil gel gel, karip migan minim ag nek migan ak tibik gi, kijon wagin son ar sijn eyan ak rek nep tibik gi yib gak. Pen Jisas krop God Minim ag ni midek. ³ Jisas krop ag ni midek nijlig gi, bi aknib tigaup par alau ak bi ognap eip, bi ninmagil tob kalau gak alap yir ar lili, dapil Jisas midek sijak dolak. ⁴ Apil nijlak, bin bi tibik dil midelak nijil bi ninmagil tob kalau gak ak nop dam karip ar alau amil, karip nab sijak tig migan juil, yir ar kinek ak nag lili bi nibak sek yokel, am Jisas midek eyan yowak. ⁵ Pen kiri Jisas gek komin linigab, agil, gos nij dilak ak nijil, Jisas agak, “Ni yad. Tap si tap timel gipan okok nijil, krig gebin,” agak.

⁶ Nib agek, Juda lo minim ag neb bi ognap bisig midelak okok, gos kiri okok nep nijil aglak, ⁷ “Bi aul tari ginig, God nop ag julig gi, minim tom ageb? Bin bi okok tap si tap timel gel, bi alap acir krop ak lig gi yoknimin rek ma lip; God nokim nep me nig ginigab,” aglak. ⁸ Pen gos nijlak nibak, dai Jisas ke nijil agak, “Nibi tari ginig gos nibak rek nijebim. ⁹ Bi ninmagil tob kalau giip ak nop tari agen, nibep tep ginigab? Tap si tap timel gipan ak nijil krig gebin, agen, nibep tep ginigab; aka, warikil mij bad nak piyak winig dad amnoj, agen, nibep tep ginigab? ¹⁰ Pen yad gen, nibi nijngabim, Bi Ni ne lim dai ar wagin aul onek ak, gos yad ke nijil ma onek. God agek onek ak me, tap si tap timel gipal ak nijil krig ginigain, agnigain ak, krig ginigain,” agak. ¹¹ Nib agil, bi ninmagil tob kalau gak ak nop agak, “Yad nep agebin, warikil, mij bad

piyak wînig dîl, karîp amnoñ,” agak. ¹² Jisas nîb agek, bin bî nîj mîdel nînjîg gi, bî nîbak warîkîl, mij bad ne ak wînig dîl pañdak. Nîg gek nînjîg gi, bin bî okok magîlseñ wal yîb agîl, God yîb ne ak agel ar amek nînjîg gi, aglak, “Ned tap nîbak rek alap gel, cîn ma nînjoligipin,” aglak.

*Jisas Lipai nop sîk agak
(Mat 9:9-13; Luk 5:27-32)*

¹³ Jisas kauyan amîl, Nîg Cöb Galili gol sîñak tagek nînjîg gi, bin bî koñai nep nînjîl, mîdek sîñak ap mogim gelak nînjîg gi, Jisas kîrop God Mînîm ag ñak. ¹⁴ Jisas mînîm ag ñî dai juñl, kanîb nab sîñak amlîg gi nîñak, Alpias ñî ne Lipai, bî takîs dep bî alap, wög goligip karîp nîlik mîgan ak bîsig mîdek. Jisas nop nînjîl agak, “Apek, yad eip amnîr,” agek, warîkîl Jisas eip amnak.

¹⁵ Jisas pen, bî ne okok eip Lipai karîp ak amîl, bîsigil tap nîbel nînjîg gi, bî takîs dep okok abe, bî tap si tap tîmel gîlak okok abe, Jisas eip ajelak rek, karîp nîbak amîl jîm ñîl tap nîbelak. ¹⁶ Bî lo mînîm ag ñeb bî Perisi ognap, Jisas ne bî takîs dep okok eip, bî tap si tap tîmel göligipal okok eip mîdîl tap nîbek ak nînjîl, bî ne okok kîrop aglak, “Jisas tari gînig bî takîs debal okok eip, bî tap si tap tîmel gebal okok eip bîsig mîdîl tap nîbeb?” aglak.

¹⁷ Agelak, Jisas mînîm nîbak nînjîl agak, “Bin bî komiñ mîdebal okok, soi ñon gep bî nînjîg ma ambal; bin bî tap gîp okok nep soi ñon gep bî nînjîg ambal. Nîb ak rek, bin bî, gi tep gîpin, ag gos nîpal okok, kîrop dînig ma opin; bin bî, tap

si tap t̄mel ḡp̄n, ag gos n̄pal okok, k̄rop d̄n̄ig opin,” agak.

*Jisas m̄in̄im s̄id t̄k̄il agak, m̄in̄im yad ak
m̄in̄im k̄isen n̄b, agak*

(Mat 9:14-17; Luk 5:33-39)

¹⁸ Jon b̄i ñ̄ig pak ñ̄eb b̄i ne okok abe, Perisi kai b̄i k̄iri okok abe, ñ̄in ognap God nop sobok gīlig gī nep m̄idoj̄in, aḡl, tap ma ñ̄ibeliḡpal. Ñ̄in alap k̄iri ñ̄ig gelak ak n̄ij̄il bin b̄i ognap ap̄il Jisas nop aglak, “Jon b̄i ne okok abe, Perisi kai b̄i k̄iri okok abe, ñ̄in nok̄im nok̄im tap b̄il ḡipal.” Pen b̄i nak okok, tari ḡin̄ig ñ̄ig ma ḡipal?” aglak.
¹⁹ Agelak, Jisas m̄in̄im s̄id t̄k̄il agak, “B̄i bin d̄n̄ig ḡin̄igab b̄i alap, n̄im̄d n̄imam ne okok eip m̄id̄il, tep gek n̄ij̄lig gī m̄idenigal ak me, tap maḡil ma k̄ir̄ig ḡin̄igal. ²⁰ Pen k̄isen, bin b̄i ognap ap̄il, b̄i k̄iri n̄ibak nop dad amenigal ak, map̄in gek, ñ̄in n̄ibak tap ma ñ̄ij̄nigal. ²¹ Pen walij k̄isen n̄ib bad alap d̄il, walij aj̄il gī pīg gī r̄ik̄ ḡin̄igab tam ak ñ̄ag del, walij k̄isen ak k̄ilis m̄idl̄ig gī, walij aj̄il ḡin̄igab ak pīg gī r̄ik̄il, walij n̄ibak tap̄in nep pīg gī r̄ik̄ dek amnīgab.

²² “Ñ̄ig wain ak, ak rek nep. Ñ̄ig wain kom̄in̄ ak d̄il, kaj meme wak ned n̄ib mīgan ak ma son̄ gī l̄ipal. Pen tari: son̄ gī l̄il s̄imjen ñ̄el, kaj meme wak ak b̄iñ̄ aḡl, pīg gī r̄ik̄il son̄ gī am saknīgab. N̄ib ak me, ñ̄ig wain kom̄in̄ ak, kaj meme wak kom̄in̄ mīgan ak nep son̄ gī lep,” agak.

B̄i ñ̄i ne God nop sobok gep ñ̄in ak B̄i K̄ib m̄ideb

²³ K̄isen Juda God nop sobok gep ñ̄in k̄iri alap, Jisas b̄i ne okok eip wid wög nab s̄iñ̄ak padik̄lig

gi, bi ne okok wid magil ognap tiklig gi amelak.
 24 Nig gel, Perisi bi okok niñil, Jisas nop aglak, “Miñi God nop sobok gep ñin cin wög ma gep ak, tari ginig bi nak okok nig gil wög gil lo cin tib juebal?” aglak. 25 Agelak, Jisas agak, “Based Depid bırarık nep yuan lek gak kesim ū kıl tiklak ak, niñi ma niñipim ar? 26 Bırarık nep bi nak Abiata God nop tap sobok gep bi kib yib midoligip ñin ak, Depid bi ne okok eip krop yuan lek, God sobok gep karip ak amił, bred bin bi yokop okok ma niñbeligipal, bi God nop tap sobok gep bi okok nep niñbeligipal ak dıl, bi ne okok krop ñek, niñlak.

27 “God ne ñin yokop midep minim ak ned agil, kisen bin bi ma gi lak; bin bi ned gi lıl, kiri ake lıl mid tep genimel, agil, ñin alap yokop midenimel, agak. 28 Niñ ak, cin niñipin, Bi Ni ne God nop sobok gep ñin ak abe Bi Kib mideb,” agak.

3

*Jisas bi ñinmagil kalau gak alap, God nop sobok gep ñin ak gek, komiñ lak
 (Mat 12:9-14; Luk 6:6-11)*

1 Ñin alap pen, Jisas kauyañ Juda mogim gep karip ak amił niñak, bi ñinmagil kalau gak alap karip ñilik migan niñbak ap midek. 2 Bi Perisi midelak okok ognap, Jisas tari rek gek, nop dam minim kib agin, agil, bi niñbak God nop sobok gep ñin aul gek komiñ linigab aka mer agil, kapkap niñ i sek li midelak.

3 Jisas pen bi ñinmagil kalau gak ak nop agak, “Warikil, siñaul owan,” agak. 4 Agek, ne midek

sıñjak alan apek, Jisas bin bì nìb okok kìrop agak, “God nop sobok gep ñìn ak tari gep? Tep gep aka tìmel gep? Bin bì okok kìrop yìmìg nìñjìl gon, komiñ amniñmel, aka gos tìmel nìñjìl kìrig gon, kìmnìñmel?” agak. Agek, kìri nop pen miñim alap ma aglak. ⁵ Jisas miñim ma dijin ag gos nìñjìlak bì nìb okok, Jisas kìrop nìñjek, mìlik yowak. Kìri bì ñìñmagìl kìlau gak nìbak nop miñmagìl ma lìlak ak nìñjìl, Jisas kìrop nìñ padiklig gi sìlikak. Nìg gił, bì ñìñmagìl kalau gak ak nop agak, “Ñìñmagìl nak parsek lan!” agak. Agek, ñìñmagìl parsek lek nìñlig gi, komiñ lak. ⁶ Nìg gak nìñjìl, bì Perisi Juda mogim gep karip ak kìrig gił, Herod bì ne okok miñdelak sıñjak amił, miñim ag nìñ ag nìñ gił, “Jisas nop titi gił dam ñag pak lìñ?” aglak.

Bin bì konjai nep Jisas kisen giłak

⁷⁻⁸ Jisas pen bì ne okok eip amił, Nìg Cöb Galili gol sıñjak am miñdelak. Pen bin bì Galili nìb konjai nep nop kisen gił olak. Ne tap tari tari goligip ar ak magìlseк agel okok amek nìñlig gi, Judia bin bì ognap, Jerusalem bin bì ognap, karip lìm Idumia bin bì ognap, ñìg Jodan pìs kìd adan bin bì ognap, taun kìb omal Taia Saidon karip lìm ulep sıñjak nìb bin bì ognap, bin bì konjai yìb Jisas nop nìñnìg olak. ⁹⁻¹⁰ Jisas bin bì konjai nep gek, komiñ lak ak me, nop dì nìñon komiñ lìñimiñ, agìl, bin bì konjai yìb nep apìl, nop cìrok cìrok ñìñlig gi apel, yìp piñjìl kìs gìnìgal, agìl, bì ne okok kìrop agek, ñìg magöb alap dì lìlak. ¹¹ Pen bin bì kìjeki kìyob ñìñlik tap tari aban ñagak okok, Jisas nop nìñjìl, tob wagìn ne sıñjak lìm eyañ yap pakìl, miñim kìb agìl, “Nak God Ñì ne!” agölìgipal.

12 Jisas pen kijeki kiyob nilik okok krop minim kils agil agoligip, “Yad Bi an midebin ak misen ma agnimib mer,” agoligip.

*Jisas bi ne aknib umigan alaŋ dak
(Mat 10:14; Luk 6:12-16)*

13 Pen Jisas karip lim dim alap amil, bi ne dinig gak okok agek apelak. **14** Bi aknib umigan alaŋ ag lil agak, “Nibi yad eip ajil, bi minim yad dad ameb okok midil, nibep ag yoken, amil bin bi okok krop God Minim tep ak ag ninigabim. **15** Yad nibep agebin ak me, kijeki kiyob nilik tap okok ak rek nep ag yoknigabim,” agak. **16** Jisas bi ne dak nib okok yib kiri me, alap Saimon, kisen Jisas yib ne alap Pita agak. **17** Alap Jems, nimam alap Jon, nap kiri mal yib ak Sebedi. Jisas krop mal Boanerges agak. Yib nibak wagin ak “Timik Bi”. **18** Bi ne alap Edru; alap Pilip; alap Batolomyu; alap Matyu; alap Tomas; alap Jems, Alpias nit ne; alap Padias; alap Saimon, nop Saimon Selot agoligipal. **19** Pen alap Judas Iskariot. Ne me kisen Jisas nop mimig gak.

Jisas nop kijeki aban nagip, aglak

20 Pen Jisas karip alap amek, kauyaŋ bin bi konjai nep ap mogim gi midelak niŋil, bi ne okok eip tap niŋnimek rek ma lak. **21** Nit gek, bin bi ognap Jisas sakol niagip agel niŋlig gi, nonim nimam sikop nop poŋ dinig olak.

22 Pen lo minim ag neb bi Jerusalem nib olak okok aglak, “Kijeki kiyob nilik tap okok nap kiri Bielsebul Jisas nop aban nagip rek, kiyob nilik tap okok ag yokeb,” aglak. Minim esek nibak

agelak, ²³ Jisas ne nijil, bin bi okok krop agek apelak, minim ar nibak minim sid tikel agak, “Seten ne titi gil Seten nop ag yoknigab? ²⁴ Bin bi karip lim kin nokim alap nep kod midenigab bin bi okok, kiri bin bi kiri ke pen pen genigal ak, tigon nibak asik ke ke lil ap yap paknigab. ²⁵ Pen amilgon apilgon okok ak rek nep, kiri bin bi kiri ke pen pen genigal ak, kinjin nibak asik ke ke lil ap yap paknigab. ²⁶ Nib ak rek, Seten ne ke kijeki kiyob nilik tap ne okok ag yokenigab ak, asik ke ke lil pis nep yap paknigab.

²⁷ “Bi kal yib alap karip ne sijak midék nijlig git, bi alap apil, tap nop okok ma dad amnigab; ned bi kal nibak nop nag non git lili me, amil tap karip ne okok midéb ak dad amnigab.

²⁸ “Yad nibep nijid yib agebin, bin bi okok tap si tap timel tari tari ginigal ak, God nijil krig ginigab. God nop ag juenigal ak, ne nijil krig ginigab. ²⁹ Pen Kaun Sij ak nop ag juenigal ak, God nijil ma krig ginigab. Tap si tap timel ginigab nibak per nep midenigab,” agak. ³⁰ Jisas nop, “Kijeki kiyob nilik tap okok nop aban nagip,” agelak ak me, nib agak.

Jisas nonim nimam sikop okok

³¹ Pen Jisas nonim nimam sikop apil, soej eyan midil, bi alap nop, “Nak amil Jisas nop agek owan,” aglak. ³² Nib ak, bin bi karip nilik migan eyan Jisas nop piñil kis kis git bisig git midelak okok nop aglak, “Nanim nanai namam sikop okok soej eyan am midil, ‘Nak owan e,’ agebal,” aglak. ³³ Nib agelak, Jisas agak, “Ami yad, mam yad bi an?” agak. ³⁴ Nib agil, Jisas bin bi midelak

okok nıñj padıklig gῖ agak, “Nîbi me ami yad, mam yad mîdebim. ³⁵ Bin bî God ageb rek gîpal okok me, mam yad, ai yad, ami yad mîdebal,” agak.

4

*Jisas, bî tap yîñ yîmîb ak, mînîm sîd tîkîl agak
(Mat 13:1-9; Luk 8:4-8)*

¹ Jisas Ñîg Cöb Galili gol sîñak amîl, bin bî okok kîrop kauyañ mînîm ag ñî mîdek nîñlîg gî, bin bî koñai yîb nep ap mogîm gîlak. Ñîg gelak, Jisas ñîg magöb alap ar ak bîsîg gîl, amîl ñîg nab ulep sîñak mîdlîg gî, bin bî ñîg gol okok warîk mîdelak okok kîrop mînîm ag ñak. ² Mînîm nîb okok mînîm sîd tîkîl ar ke ke koñai nep ag ñak.

³ Mînîm ar alap mînîm sîd tîkîl agak, “Mînîm agnîg gebin aul nîñîm! Bi alap wög dai ne ak wid yîñ tanañ, agîl, dî yokek amek nîñlîg gî, ⁴ yîñ ognap kanîb ameb ar sîñak yapek, yakîr okok apîl ñîññîgal. ⁵ Yîñ ognap kab ar lîm sîkol sîkol lenîgab sîñak yapıł tannîgab ak pen ⁶ kîdîl yîpîl ma amnîgab rek, pîb nîñîl, mîlep gînîgab. ⁷ Yîñ ognap kîlîkasîk mîdenîgab nab sîñak yapıł, tannîgab ak pen kîlîkasîk okok sau gî pak ñîbek, magîl ma pîlnîgab. ⁸ Pen yîñ ognap lîm tep ar ak yapıł, tan tep gîl, magîl pîl tep gînîgab. Ognap magîl ñîn juîl nokîm alap adîk gî dam wajrem alanj (30) rek pîlnîgab, ognap magîl ñîn juîl omal nokîm (60) rek pîlnîgab, ognap ñîn juîl aknîb mamîd alanj (100) rek pîlnîgab,” agak. ⁹ Jisas mînîm nîbak ag dai julîg gî agak, “Nîbi bin bî gos

t̄im̄id m̄idon̄im̄in̄ okok, m̄in̄im̄ agebin aul t̄im̄id li n̄in̄ tep ḡin̄im̄ib,” agak.

*Jisas ti ḡin̄ig gi m̄in̄im̄ s̄id t̄ik̄il agoligip
(Mat 13:10-17; Luk 8:9-10)*

¹⁰ Jisas m̄in̄im̄ agek n̄in̄lig gi, bin b̄i n̄in̄ m̄idelak n̄ib okok ke ke amnīlak n̄in̄lig gi, b̄i ne akn̄ib um̄igan alan̄ okok abe, bin b̄i ne ognap sek abe, Jisas nop aglak, “M̄in̄im̄ s̄id t̄ik̄il apan waḡin ak tari?” aglak. ¹¹ Agelak agak, “God bin b̄i d̄il kod m̄idenigab m̄in̄im̄ ak, God gek n̄ibi n̄ip̄im̄ ak pen bin b̄i okok k̄rop s̄id t̄ik̄il nep ag ūebin. ¹² Nīg gen, b̄i God m̄in̄im̄ agep alap God M̄in̄im̄ ūu k̄il t̄ik̄il agak rek nep ḡin̄igab. Ne agak, ‘Udin̄ n̄in̄n̄igal ak pen tap ognap ma n̄in̄n̄igal.

M̄in̄im̄ n̄in̄n̄igal ak pen m̄in̄im̄ waḡin ageb n̄ib ḡil rek aḡil ma n̄in̄n̄igal.

N̄in̄ rep ḡiplap, God nop ag n̄īneblap,
tap si tap t̄imel ḡipal okok n̄in̄il k̄irig ḡipkop,’ aglak,” agak.

*Jisas b̄i tap yin̄ yim̄ib m̄in̄im̄ s̄id t̄ik̄il agak ak,
m̄in̄im̄ waḡin ak ag ūak*

(Mat 13:18-23; Luk 8:11-15)

¹³ Jisas n̄ib aḡil k̄rop agak, “M̄in̄im̄ s̄id t̄ik̄il agesin n̄ibak ma nep̄im̄ ak, k̄isen m̄in̄im̄ ognap sek s̄id t̄ik̄il agen̄igain ak, titi ḡil n̄in̄n̄igabim̄?” agak. ¹⁴ Wid yin̄ b̄i d̄i yokn̄igab, agesin ak, God M̄in̄im̄ ne ak, aḡil, agesin. ¹⁵ Yin̄ ognap kan̄ib ameb ar s̄in̄jak yon̄igab, agesin ak, bin b̄i okok God M̄in̄im̄ n̄in̄n̄igal ak pen maḡil n̄ibak nep Seten ap̄il m̄in̄im̄ n̄ibak ju dad amnīgab, aḡil, agesin. ¹⁶⁻¹⁷ Pen yin̄ ognap kab ar l̄im̄ s̄ikol s̄ikol l̄in̄igab s̄in̄jak yap̄il, tann̄igab ak pen k̄id̄il yip̄il

amıl kılıç ma gek, pıb niñıl mılep gìnigab, agesin ak, bin bı okok God Mınım ak kisen won ak niñel, tep gek niñlig gi, miñ miñ gılıg gi kasek dñigal ak pen yokop ulep magıl ak mıdel niñlig gi, miker ognap apenigab aka bı okok kırop gi tımel genigal niñıl mınım nıbak kasek nep kırıg gìnigal, agıl, agesin. ¹⁸ Yıñ ognap kılıkasık nab sıñak yapıłtannigab, agesin ak, bin bı God Mınım niñnigal ak pen ¹⁹ wög warı, karıp mıj kıneb, kaj tap okok gos par niñıl, tu kıbap, kılnok manı tap okok gos par niñıl, tap okok okok nep gos niñnigal ak me, God Mınım ak sau gi pak nıbek, magıl ma pılnigab, agıl, agesin. ²⁰ Wid yıñ lım tep ar sıñak yonigab, agesin ak, bin bı God Mınım niñıl, niñ denigal niñıl magıl nıñ juıl nokım alap adık gi dam wajrem alan (30), aka nıñ juıl omal nokım (60), aka nıñ juıl aknıb mamıd alan (100) rek pılnigab; gos nıbak niñıl agesin me ak,” agak.

*Jisas mınım sıd tıkil agak, bin bı yad kırı sıp
melık rek mıdebal, agak*
(Luk 8:16-18)

²¹ Jisas pen kauyañ mınım alap sıd tıkil agak, “Bin bı okok sıp dagıl tin cög mıgan okok aka abañ ar kınebal mok okpi okok ma we gìnigal; ar epel dı lel melık gìnigab. ²² Nıb aknıb rek, tari tari miñi we gił mıdeb ak, kisen mısen lek niñnigal. ²³ Nıbi bin bı gos tımid mıdonımıñ okok, mınım agebin aul tımid lı niñ tep gìnimib,” agak.

²⁴ Kırop mınım alap agak, “Mınım niñebim ak, tık dam niñ tep gìnimb. Nıbi bin bı okok kırop mınım kıb agıl, pen titi rek nım agnigabim ak,

God ne nijil nibepek ke ak rek nep minim kib agil, pen ak rek nep aknib rek nim, agnigab. Pen ne nibepek pen ognap sek ar alan abe nim, agnigab. ²⁵ Bin bi tap ognap mideb okok ognap sek dinigal; pen bin bi tap ognap ma mideb okok, tap ognap sikel sikel mideb ak sek dad amnigal.

Krais minim tep ak ag nel amek, bin bi kojai nep niy dinigal

²⁶ Jisas minim alap minim sid tikil agak, “God bin bi dil kod midenigab ak, kesim agnig gebin ar aul rek mideb. Bi wog nap alap wid yin tanan, agil, dam wog dai ne okok yoknigab. ²⁷ Wid yin wog dai sijak yokil, kin tagek nijlig gi, marip gi, tannigab. Titi gi tanib, agil, ma niyngab. ²⁸ Lim ak ke gek, silip ap ran jakil, tanil, magil pilil, pok ginigab. ²⁹ Pen wog dai nap nib ak pok gek niyil, tik dam lep nin ak owip, agil, tu gomej ak damil, tik donigab,” agak.

*Jisas mab mastad ak, minim sid tikil agak
(Mat 13:31-32; Luk 13:18-19)*

³⁰ Jisas nib agil agak, “God bin bi dil kod midenigab ak, kesim tari rek dil agen niyngabim? ³¹⁻³² Me, mab mastad yin rek ak agnigain. Tap yin ognap kib yimebal okok sikel taneb, pen mab mastad yin ak sikel yib yimel, tan kib gi, tam kib nagek, yakir okok apil sisi nib okok li midebal,” agak.

*Jisas bin bi okok kirop minim sid tikil nep ag
noligip
(Mat 13:34-35)*

³³ Jisas bin bî okok kîrop mînîm sîd tîkep nîb okok rek konjai nep ag ñoligip; nîg gîl, mînîm tep ak kîrop ag ñoligip. Kîri mînîm nîj tep gînîgal mînîm ak nep kîrop ag ñoligip; mînîm nîj tep ma gînîgal mînîm ak ma ag ñoligip. ³⁴ Ne kîrop mînîm sîd tîkil nep ag ñoligip. Kisen bî ne okok eip ke mîdlîg gîl, mînîm wagîn magîlseklag ag ñî tep goligip.

*Jisas agek, asad kîr gak
(Mat 8:23-27; Luk 8:22-25)*

³⁵ Nîn nîbak nep karîp bir digip won ak, Jisas bî ne okok kîrop agak, “Nîg cöb pîs kîd adan amnîn,” agak. ³⁶ Nîb agek, bî ne okok bin bî konjai nep ap mîdelak okok kîrop kîrig gîl, nîg magöb Jisas mîdek mîgan ak tanîl, panjîlak. Nîg magöb ognap sek eip amnîlak. ³⁷ Nab amel nînjîg gîl, dai pînem asad apîl, nîg si pag nîg magöb mîgan ak amîl pîge ap yonîg rek gak. ³⁸ Jisas ne pen nîg magöb mîgan dai onjîd ar, nabîc yîr lîl kînek nînjîg gîl, bî ne okok nop am kaun gîl aglak, “Mînîm ag ñeb bî, cîn magîlseklag kîmnîg gobîn ak nak nîjesan tap yokop rek lîp ar?” aglak. ³⁹ Agelak, Jisas warîkîl, pînem asad dek ak abe, nîg si pag apek ak abe, kapkap mîdei, agek, pînem asad dek ak kîr gîl, nîg si pag apek ak pîs nep kîr gîl gak.

⁴⁰ Pen Jisas bî ne okok kîrop agak, “Nîbi tari gînîg pîrîkebîm? Nîj dep magîl nîbi sîkol yîb mîdeb nîjîl pîrîkebîm aka?” agak. ⁴¹ Agek, kîri wal agîl, pen ag nîjek pen ag nîjek gîl aglak, “Bî nîbaul bî an? Titi gîl agosip, pînem asad dosip

ak abe, ñig si pag aposip ak abe, mìnìm nop ak nïñïl, agosip rek gïp?” aglak.

5

Kïjeki bï alap nop aban ñag mïdek ak, Jisas ag söñ yokak

(Mat 8:28-34; Luk 8:26-39)

¹ Jisas bï ne okok eip ñig magöb dïl, Ñig Cöb Galili juïl, karip lïm Geresa bin bï mïdelak piş kïd adan ar amjakïl, ² ñig magöb ak kïriç gïl, preñïd yapek nïñig gït, won nïbak nep, kïjeki aban ñag mïdek bï alap, cïp tïgel mïgan okok nïb apïl, Jisas mïdek sïñak owak. ³⁻⁴ Bi nïbak cïp tïgel gïlak kab mïgan okok kin tagoligip. Nop per sen dïl, ñïn tob ne okok lï tïbïkeligipal ak pen sen okok gek, piş gït rïkek, amoligip. Ne kïlis yïb goligip ak me, nop gel gos nïñinimïñ rek ma lak. ⁵ Piñ nab, kïslïm eyan, cïp tïgel gïlak kab mïgan okok abe, dïm gol okok abe, gaul par gïlig gït, kab dïl mïb gon ne ke tïboligip. ⁶ Pen ñïn nïbak, ne Jisas nop yïpiñ nïñïl, piş gït rïkïd ag amïl, Jisas mïdek sïñak kogïm yïmek. ⁷⁻⁸ Ne kogïm yïmek, Jisas kïjeki bï nïbak nop aban ñag mïdek ak nop agak, “Nak kïjeki kïyob ñïlïk, bï aul nop kïriç gïl söñ amnoñ!” agak.

Jisas nïb agek, ne pen agak, “Jisas, God kïlis aknïb ke yïb Ñï ne. Yïp tari gïnïg apeban? Mïnïm nïñïd agnïmïn, ‘God nïñ mïdeb rek, yad nep yur mab rek ma ñïnigain,’ agnïmïn!” agak.

⁹ Nïb agek, Jisas bï nïbak nop agak, “Yïb nak tari?” agak.

Jisas n̄ib agek, ne pen agak, “Ȳip k̄ijeki konjai nep aban ñagip rek, ȳib yad ‘Konjai Nep,’ ” agak. ¹⁰ Ne Jisas nop, k̄ijeki kiyob ñil̄k okok m̄iñ mab ke par okok ma ag yokn̄im̄in, agil, ag n̄in̄lig gi nep m̄idek.

¹¹ Pen magil nibak, kaj konjai ȳib amil ñibelak p̄irbak n̄ib okok. ¹² N̄ib ak, k̄ijeki okok Jisas nop neb neb ḡil aglak, “C̄inop agek, amil kaj oklañ k̄rop m̄ijem s̄ikin,” aglak.

¹³ N̄ib agel, Jisas yau agek, k̄ijeki okok bi n̄ibak nop k̄irig ḡil, amil kaj okok k̄rop m̄ijem s̄ikel, magilsek tu tausan rek piñ juñl m̄idiñ eyañ amil, gi dam ñig c̄ob eyañ pakil, magilsek ñig ñibil k̄im saklak.

¹⁴ Pen bi kaj m̄ikelak okok, gak n̄ibak n̄in̄il, kasek amil taun n̄ibak abe, karip l̄im okok abe, m̄in̄im n̄ibak ag ñel n̄in̄lig gi, bin bi okok amil n̄in̄in, agil, Jisas m̄idek siñak olak. ¹⁵ Apil n̄in̄lak, bi ned k̄ijeki konjai nep aban ñagak n̄ibak, walij ȳimil, m̄id tep ḡil, bisig m̄idek. N̄inel, jel gek p̄iriklak.

¹⁶ Bin bi ned m̄idelak okok, bin bi kisen olak okok k̄rop, bi k̄ijeki aban ñag m̄idek bi ak nop Jisas tari tari gak ak ag ñilak. Pen kaj okok k̄rop tari tari gak ak abe ag ñilak. ¹⁷ Pen bin bi n̄ib okok, m̄in̄im aglak n̄ibak n̄in̄il, Jisas nop m̄in̄im neb neb ḡil aglak, “Karip l̄im c̄in aul k̄irig ḡil amnoñ!” aglak. ¹⁸ Agelak, Jisas ñig magöb d̄il amniñ gek, bi k̄ijeki aban ñagak Jisas gek komiñ lak bi ak nop neb neb ḡil agak, “Yad eip amniñ aka?” agak. ¹⁹ Agek, Jisas bi ak nop mer agil, agak, “Karip nak amil, bin bi nak okok k̄rop, Bi K̄ib nep ȳimig ȳib n̄in̄il, tari tari giñp m̄in̄im ak

magilsek ag ñinimín,” agak. ²⁰ Agek, bì nìbak karip lìm Dekapolis nab siňak, taun okok gi taglig gi, Jisas nop tari tari gak mìnım nìbak magilsek bin bì okok kìrop ag ñek, kiri magilsek wal yìb aglak.

Jisas gek, bin alap komiñ lak, pai kìmak alap warikak
 (Mat 9:18-26; Luk 8:40-56)

²¹ Jisas pen ñig magöb dìl, kauyanj adik gi amìl, Ñig Cöb Galili pìs kìd adañ gol siňak mìdek nìñlig gi, bin bì konjai nep apìl ne mìdek siňak bìm kìb gìlak.

²² Bì alap yìb ne Jairas. Ne Juda mogim gep karip alap kod mìdoligip. Jairas Jisas nop nìñtl, apìl mìdek siňak kogim yìmìl, ²³ nop neb neb gìlig gi agak, “Pai sìkol mìdmagìl yad ak kìmnig geb. Nak yad eip apìl nop dì nìñek, warik komiñ amnan,” agak. ²⁴ Agek, Jisas Jairas eip amer nìñlig gi, bin bì konjai nep amìl, Jisas nop cìrok cìrok nìñlig gi nab nab lìlig gi dad amelak.

²⁵ Pen bin alap, ne bin kanib ajoligip mi aknìb umigan alanj mìdek. ²⁶ Bin nìbak soi ñon gep bì okok kìrop, yìp gel komiñ lañ, agìl, mani ne magilsek bìr tauak ak pen nop gel komiñ ma lìl, tapin kìb yìb gak. ²⁷⁻²⁸ Pen ne Jisas goligip mìnım ak agel nìñak rek, amìl walij bad nop ak dì nìñen komiñ lìnígab, agìl, bin bì konjai mìdelak nab siňak kìd ken apìl, walij nop ak dì nìñek, ²⁹ magìl nìbak nep lakañ yapoligip ak mìlep gek, nab ne siň eyan nìñak, nop tap gak ak komiñ lak. ³⁰ Pen Jisas dai ke nìñak, kìlis ne ognap amnak nìñtl, adik gi, bin bì konjai mìdelak okok kìrop agak,

“Walij yip ak bi an di niñip?” agak. ³¹ Agek, bi ne okok aglak, “Bin bi kojai sikerek nep cirok marok ñebal ak, tari giniñ yip bi an di niñip, agil, ageban?” aglak. ³² Pen Jisas minim kiri aglak ak ma dil, yip bi an di niñip, agil, piyo niñlig gi midék. ³³ Pen bin nibak, nop tari tari gak ak niñil, pirkil jep jep dilig gi apil, Jisas midék tob wagin ne siñak kogim yimil, nop komin lak minim ak magilsek misen ag ñak.

³⁴ Jisas pen nop agak, “Pai yad. Jisas yip gek komin linigab, agil, niñ dipan rek, nep gen komin lip me ak. Nak amil kapkap mid rep ginimin,” agak.

³⁵ Jisas minim nibak agek niñlig gi, Jairas bi ne ognap, karip ne siñak nib apil aglak, “Pai nak ak bir kimib; ag ñeb bi aul agek, tob yur ma onimin, adik gi amnimin,” aglak. ³⁶ Nib aglak ak pen Jisas minim kirok ak ma dil, Jairas nop agak, “Ma pirknimin; gos kilis gi niñnimin,” agak. ³⁷ Jisas nib agil, bin bi okok eip ma amniñabin, agil, kirok nib okok ag lil, Pita ak, Jems ak, Jems nimam Jon ak, kirok yakam nep poñ dil amnak. ³⁸ Kiri Jairas karip ak amjakil Jisas niñak, bin bi minim pig agil, sil magil kib yib aglig gi midelak. ³⁹ Karip nillik migan eyan amil agak, “Tari giniñ minim sakol agil, sil agebim? Pai ak ma kimib; yokop wisin kineb,” agak. ⁴⁰ Nib agek, nop sik agel, kirok ag mis yokil, pai nonim nap ber ak dil, bi ne ñon ak dil, poñ dil pai ak kim midék karip nillik migan eyan amnak. ⁴¹ Amil, pai nibak niñmagil kid nop ak dil, Arameik minim lil agak, “Talita kom!” agak. Minim agak nibak wagin

me, “Pai s̄ikol! Nep agebin, warikan!” ⁴² Jisas pai n̄bak nop m̄inim agek, magil n̄bak nep warikil, ap ran ap yap gek niŋlig git, bin bi okok niŋil wal yib aglak. Pai n̄bak mi ne aknib umigan alan amnak. ⁴³ Bin bi midelak okok wal agel niŋlig git, Jisas m̄inim kiliš agil agak, “Gipin n̄bak bin bi okok k̄rop misen ma ag niŋmib,” agak. Nib agil k̄rop agak, “Pai ak nop tap magil ognap nem niŋjan,” agak.

6

*Nasaret bin bi Jisas nop ma niŋ d̄ilak
(Mat 13:53-58; Luk 4:16-30)*

¹ Jisas bi ne okok poŋ d̄il karip lim n̄bak k̄irig git, taun ne ke Nasaret amnak. ²⁻³ Am midil, Juda God nop sobok gep niŋ ak, mogim gep karip ak amil, bin bi koŋai nep ap midelak okok k̄rop m̄inim ag nek niŋlig git, wal agil aglak, “Bi n̄baul kapeda karip lim aul nib bi ak, Maria ni ne alap. Niŋmam ne ak Jems, Josep, Judas, Saimon me. Niŋai s̄ikop ne okok eip midobin aul. Pen m̄inim tep n̄bak akal nib niŋil ageb? Tap ma gep rek titi git geb?” aglak. Nib agil, nop gos timel niŋil kid niňlak.

⁴ Pen Jisas k̄rop agak, “Bi God m̄inim agep okok, karip lim migan ognap git tagel, bi kib c̄in, agil, dinigal ak pen karip lim kiri ke siŋak git tagel, bin bi yakam kiri ke okok m̄inim k̄rop ma dinigal,” agak. ⁵ Nop ma niŋ d̄ilak ak me, tap ma gep rek ognap giŋmim rekit ma lak; bin bi tap gak okok omal nep di niŋek, komiŋ lak. ⁶ Pen Nasaret

bin b̄i nop ma n̄ij d̄ilak ak n̄ijil Jisas ne wal ȳib agak.

*Jisas b̄i ne akn̄ib um̄igan alan̄, wögyip ḡin̄im̄ib,
aḡil, ag yokak*

(Mat 10:5-15; Luk 9:1-6)

Jisas pen karip t̄irig t̄iroj karip l̄im n̄ib okok ḡi ajlig ḡi, bin b̄i okok k̄rop God M̄in̄im ak ag n̄ak. ⁷ N̄in alap b̄i ne akn̄ib um̄igan alan̄ okok s̄ik agek apelak agak, “B̄i omal ke, b̄i omal ke, karip l̄im okok ke ke am̄il, m̄in̄im tep yad ak ag n̄in̄im̄ib. Yad n̄ibep ag yokebin rek, m̄in̄im ag n̄i ajlig ḡi, k̄ijeki k̄iyob n̄ilik tap okok ag yokn̄ig, ag söj yokn̄igabim,” agak. ⁸ M̄in̄im alap pen agak, “Amn̄ig ḡil ak, tap n̄in̄eb, wad, mani dad ma amn̄im̄ib; ȳir dai ak nep dad amn̄im̄ib. ⁹ Tob t̄irip l̄il pen sior par nokim̄ alap nep l̄il amn̄im̄ib; sior ognap sek dad ma amn̄im̄ib. ¹⁰ Karip alap amem n̄ibep ag den̄imel, karip n̄ibak nep m̄idil, wög ḡi dai juil, taun n̄ibak k̄irig amn̄ig ḡin̄im̄ib n̄in ak nep amn̄im̄ib. ¹¹ Pen karip l̄im alap amjakem n̄ibep ag d̄il, m̄in̄im n̄ibep ak ma n̄ijen̄imel, karip l̄im n̄ibak k̄irig amn̄ig ḡin̄im̄ib n̄in ak, n̄in̄lan̄, aḡil, tob s̄ilikil pakem yapek amn̄im̄ib,” agak. ¹² Jisas n̄ib agek, b̄i ne akn̄ib um̄igan alan̄ okok k̄iri karip l̄im t̄igon t̄igon am̄il, bin b̄i okok k̄rop m̄in̄im ag n̄ilig ḡi aglak, “Tap si tap t̄imel ḡip̄im ak, tari ḡin̄ig n̄ig ḡip̄in, aḡil, k̄irig ḡin̄im̄ib,” aglak. ¹³ N̄ib aḡil, k̄ijeki k̄iyob n̄ilik bin b̄i aban̄ ñag m̄idek okok konjai nep ag söj yokil, bin b̄i tap gak okok konjai nep wel li ñel, kom̄in̄ lak.

*Herod agek, Jon Bi Ŋig Pak Ŋeb nabic cög ne ak
tib gi rik gilak
(Mat 14:1-12; Luk 3:19-20; 9:7-9)*

14 Pen Jisas gak rek mìnım ak, karip lìm tigoñ tigoñ okok amek, kinj Herod ak rek nep niñjak. Bin bi okok, mìnım nìbak ag amıl apıl gılıg gi, ognap aglak, “Jon bi Ŋig pak Ŋeb kimek tigel gilak ak, kauyan warikil me, apıl tap ma gep rek nìb okok geb,” aglak. **15** Ognap aglak, “Bi nìbak bi nak Ilaija,” aglak. Pen bi ognap aglak, “Bi God mìnım agep bırarık nep mìdeligipal rek bi alap apıl mìdeb,” aglak. **16** Pen kinj Herod ne niñıl agak, “Ak Jon bi Ŋig pak Ŋeb ned kijam tib gi rik ginek ak nep warikil, apıl niñ geb,” agak.

17-19 Pen tari: ned Herod, nìmam Pilip bine Herodias nop dak. Dek, Jon “Gipan nìbak, gi tìmel gipan. Bi nuwi ne ma dìniçab,” agak. Pen Jon nìb agek, Herodias Jon nop niñek miliç yapek agek, Herod bi ne okok ognap ag yokek, amıl Jon nop miñ lìlak. Bin Herodias, Jon nop titi gił ŋag pak linim, agıl, gos ak nep niñoligip ak pen **20** Jon tap tìmel alap ma goligip. Ne mìnım tari tari agak ak, Herod niñıl mìnım tep yipid gił nep ageb, agıl, miñ miñ gił, Jon ne bi tep alap bi sìn alap mìdeb, agıl, pırıkkıl, Herodias nop gi tìmel giñigab, agıl, nop kod mid tep goligip. **21** Bin Herodias, Jon nop ŋag pak lin, agıl niñ mid mid, miñek alap, Herod nonim nop tik dowak kos tīkep niñ ak nep, tap kib niñnig, gapman bi kib okok, ami bi kib okok, karip lìm Galili bi kib okok sìk agek, tap kib niñnig olak. **22** Apıl tap niñbel niñlıg gi, Herodias pai ne ak karip

mīgan nībak apil kogim pagek, Herod abe, bī kīb ne eip tap nīb mīdelak okok abe nījel, kīrop tep gek, kiñ Herod pai nībak nop agak, “Tap tari ag nījenīgan, nep nīnīgain,” agak. ²³ Pen mīnīm kīls, mīnīm nījīd yīb nep agīl agak, “Yad nep mīnīm nījīd yīb agebin, nak tap tari ag nījenīgan ak nep nīnīgain. Karīp līm kīb kod mīdebin aul ag nījenīgan, nep dai ak agen, kod mīdenīgan,” agak. ²⁴ Nīb agek, pai ak amīl nonīm Herodias nop, tap tari ak ag nījnīm, ag nījek, nonīm pen agak, “Jon bī nīg pak nīeb kīmīg cōg magīl ne ak agnīmīn,” agak. ²⁵ Nonīm nīb agek, dai pai ne kasek kiñ Herod mīdek sīnjak amīl agak, “Mīñi won aul nep, Jon bī nīg pak nīeb kīmīg cōg magīl ne ak dī kīnañ cōg mīgan alap līl, yīp dap nīan,” agak.

²⁶ Nīb agek, kiñ Herod Jon nop gos nījek, mapin yīb gak. Pen ne bī kīb okok nīj mīdel nīnlīg gī, mīnīm kīls mīnīm nījīd yīb pai ak nop agak ak nep gos nījīl, ²⁷ magīl nībak nep ami bī ne alap, “Amīl Jon nabīc cōg magīl ak dowan,” agīl ag yokek, amīl Jon nop nabīc cōg magīl ne ak tīb gī rīk gīl, ²⁸ dī kīnañ cōg mīgan alap līl, dapil pai nībak nop nīek, ne pen damīl nonīm nop nīak. ²⁹ Pen Jon bī ne okok, Jon nop kīnam tīb gī rīk gīlak mīnīm ak nījīl, kīri am cīp se damīl, kab mīgan sīnjak tīgel gīlak.

*Jisas bin bī koñai nep tap magīl nīek nīnīlak
(Mat 14:13-21; Luk 9:10-17; Jon 6:1-13)*

³⁰ Jisas mīnīm dad ameb bī okok, kīri tīgonj tīgonj wög gī taglīg gī, adīk gī apil, bin bī okok kīrop mīnīm tari tari ag nīl, tap tari tari gīlak

okok, magılsek Jisas nop ag ñılak. ³¹ Pen bin bı konjai yıb nep amıl apıl gelak ak me, Jisas bı ne okok eip tap ñıñıñımel rek ma lek, ne kırop agak, “Cın, bin bı ma mıdebal nab sıňak amıl, yokop mıdojın, nıbi magıl alap ake lınígabım,” agak. ³² Nıb agıl, bı ne okok eip ñıg magöb dıl, karıp lım bin bı ma mıdeligıpal sıňak amnílak. ³³ Pen kırı ñıg magöb dad amel nıñlıg git, bin bı konjai nep, Jisas bı ne okok eip tıgoŋ ke alap amebal, agıl, taun okok nıb okok nıb kasek pıg git rıkıd ag amıl, ñıg gol ar kanıb par ak ned amıl, Jisas bı ne okok eip amníg gelak sıňak ned am mıdelak. ³⁴ Jisas bı ne okok eip ñıg gol sıňak amjakıl wös git, ñıg magöb kırıg git, bin bı konjai mıdelak okok kırop nıñıl, gos ne ke gos nıñıl nıñak, kırı kaj sipsip bı kod mıdep alap ma mıdeb rek ak mıdelak. Nıbak nıñek, mapın gek, ne wagın git kırop mıñım ognap tapın ag ñı mıdek. ³⁵ Pıb bır panjıd amek nıñlıg git, bı ne okok apıl nop aglak, “Pıb bır panjıd amıb. Sıňaul mıñ mab nep nab sıňaul.” ³⁶ Nıb ak, bin bı sıň aul ag yokek, kırı amıl karıp tırıg tıroŋ karıp lım yokop ulep sıň aul amıl, tap magıl kırı ke ognap tau ñıñlaŋ,” aglak.

³⁷ Agelak, Jisas agak, “Nıbi ke kırop tap magıl ognap ñıñımıb,” agak. Agek aglak, “Nıb ageban ak, bı takıñ aknıb jıl onjıd wög git mani dıpal rek dıl, tap magıl tau dapıl kırop ñıñ aka?” aglak. ³⁸ Agelak, Jisas agak, “Bred magıl nıbi titi git rek mıdeb? Am nıñım!” agak. Agek, am nıñıl aglak, “Cın bred magıl aknıb mamıd alaŋ, kıbsal omal sek mıdeb,” aglak. ³⁹ Nıb agelak, Jisas agak, “Bin bı sıň aul agem, aşık bılok ke ke lıl, tap kas

kïkomïñ ar sïñ aul bïsig mïdel amnañ,” agak. **40** Agek, bin bï okok kïrop agel, ognap ñïn juïl omal adïk gi dam wajrem alan (50) rek mogim bïlok lïl, ognap ñon bin bï ñïn juïl aknïb mamïd alan (100) rek bïlok lïlak. **41** Pen Jisas ne bred magïl aknïb mamïd alan abe, kïbsal omal abe dïl, seb kab ar alan sïñjak nïñjil, God nop, tep agïl, bred ak dï tï pañjil, bï ne okok kïrop ñek, kïri pen bin bï okok kïrop nonim lï ñïlak. Kïbsal omal ak, ak rek nep bï ne okok ñek, bin bï okok kïrop nonim lï ñïlak. **42** Ñelak, ñïbel ñïbel, kïrop kogi gak. **43** Bred kïbsal dai dai ñïb tïrauñ gïlak okok, Jisas bï ne okok wad dïl yïgel yïgel, wad aknïb umïgan alan ap ran jakak. **44** Tap ñïñlak ñïn nïbak, bï okok nep me, paip tausak amnak.

Jisas ñïg kas ar ak taulig gi amnak

45 Pen magïl nïbak nep Jisas bï ne okok kïrop agek, ñïg magöb dïl, Betsaida taun kïd adan amel nïñjlig gi, Jisas sïñjak mïdïl bin bï okok kïrop ag yokek amniłak. **46** Ag yokïl, dïm gol mak alap kïlan gïl amïl, God nop sobok gi mïdek.

47-48 Kïslïm gïnïg gek magïl ak, Jisas nep mïdïl nïñjak, bï ne okok kïri ñïg magöb dïl, ñïg nab sïñjak adan amel nïñjlig gi, yïgen ak amelak pïs ken apek, koslam ñïg kas ar alan parïk yoklig gi amelak. Karïp jïn parïkek won ak, Jisas ñïg kas ar alan bï ne mïdelak sïñjak amïl, kïrop tausak lïl, amniç gek nïñjlig gi, **49-50** nop ñïg kas ar alan sïñjak amek ak nïñjil, ak cïp kaunan alap, agïl, jel gek pïrïkïl sïk gaul gïlak. Dai Jisas kïrop agak, “Gos par ma nïñnïmïb! Yad nep apebin! Ma pïrïknïmïb!” agak. **51** Agïl, ñïg magöb miğan

eyan amek, yigen dek ak kır gak. Nig gek, Jisas ne titi gıl nig gīp, agıl, gos par yib nīnlak. ⁵² Ne bred dıl bin bī konjai nep nonim lī ñak ak nīnlak ak pen ñin nībak Jisas nop nīn dī tep ma gılak. ⁵³ Pen ñig nab sīnak amıl amīl karip lı̄m Genesaret amjakıl, ñig magöb ak nag dī ñon gī lı̄lak. ⁵⁴ Ñig magöb sīnak kırı̄g amel nīnlı̄g gī, bin bī nīb okok Jisas owīp, agel nīnlı̄g gī, ⁵⁵ kasek karip lı̄m tīgoj tīgoj kīd kīd amīl, bin bī tap gak okok kırop dam Jisas am midek sīnak dapelak. ⁵⁶ Ñin nīb okok, Jisas karip tırı̄g tı̄roj okok aka taun okok aka karip lı̄m yokop okok amjakek, bin bī tap gak okok kırop dap maker nab sīnak lı̄l, Jisas nop neb neb gīl aglak, “Nak midek, bin bī tap gīp okok, walij dai nep ak dī nīnjel, kırop komīn laj,” aglak. Jisas yau agek nīnlı̄g gī, bin bī nop dī nīnlak okok kırop magılsek komīn lak.

7

*Tap cı̄bur mı̄dmagıl nab adan nīb söy onı̄gab
ak nep me acı̄r mı̄denı̄gab*

¹ Bī Perisi ognap, bī lo minim ag ñeb ognap, Jerusalem nīb apıl, Jisas midek sīnak nīn mı̄dıl, ² kiri nīnlak Jisas bī ne ognap, nīpis nı̄sed sīkop asık mosık gī rep gıl, ñinmagıl ñig lī yokıl nep tap ñibeligipal rek, ma gelak. ³ (Perisi bī okok abe, Juda bin bī okok magılsek abe, nīpis nı̄sed sīkop ageligipal rek nīnjıl, ñinmagıl ñig lī yokıl nep, tap ñibal. ⁴ Maker nab sīnak am mı̄dıl, karip adık gī apıl, ak rek nep ñig lī yokıl nep, tap ñibal. Pen kap, tin cög, kapa, mı̄j par kıneb tap okok ak

rek nep ñig li yokıl nep, tap ñibal. Tap nıbak rek magılsek kıl tep gıpal.)

⁵ Nıb ak, Jisas bı ne okok tap yokop ñınlak ak nıñıl, bı Perisi okok abe, bı lo mınım ag ñeb okok abe, Jisas nop aglak, “Bı nak okok tari gınig, apıs based sıkop aglak rek, ñınmagıl kiri ak ñig li yokıl mer, yokop nep tap ñıbebal?” aglak.
⁶ Agelak, Jisas pen agak, “Nıbi mınım tom agebım ak, Aisaia mınım nıñıd yıb agıl, God Mınım ak nıu kıl tıkkıl agak,

‘Bin bı sıñ aul, God yıb agon ar ameb apal ak pen yokop mınım nep apal; yıp midmagıl ma lıpal.

⁷ God lo mınım ak ag ñobın, apal ak pen bin bı mınım kiri ke apal mınım ak nep ag ñebal.

Nıb ak, yıp sobok gıl yıb yad agel ar ma ameb. Yokop mınım nep agebal,’ agak.

⁸ Ar nıbak rek, nıbi God mınım ag lak ak kırıg gıl, bin bı mınım kiri ke apal ak dıl, nap nased sıkop ageligi pal ar ak kisen gıpım,” agak.

⁹ Jisas kırop kauyan agıl agak, “Nıbi gos kıd yık nıñıl, God mınım ag lak ak dı ke okok yokıl, gos magıl nıbi ke ak nep nıñ dıl kisen gıpım.

¹⁰ Mosis God Mınım dai alap nıu kıl tıkkıl agak, ‘Nanım nap agnımir rek nıñ dıl, kırop dı tep gınımıb; pen nı̄t̄ pai ognap nonım nap kırop mınım mılık kal yapek agenıgal ak, nıbi kırop ñag pak lem kımlan,’ agak. ¹¹ Pen nıbi mınım ar nıbak yıpıd gıl ma ag ñıbım. Bı alap, nonım nap kırıg gınıgain, agnıgab ak, kırop agnıgab, ‘Ami bapi, yad tap tep ognap nırepe mal ñıbnep ak

pen mani n̄rep mal ñeb mani ak, m̄ñi yad God
nop ñin̄gain, apin ak me, mani n̄rep mal ñeb
alap ma m̄ideb,’ agn̄gab. ¹² N̄ig gel, n̄bi n̄ñjil
agn̄gabim, ‘Kiri n̄ig ḡipal ak, m̄in̄im ma m̄ideb,’
agn̄gabim. N̄ib agem, kiri God M̄in̄im ak k̄ir̄g
gil, tap tep ognap nonim nap k̄rop ma ñin̄gal.
¹³ N̄ib ak, gos maḡil n̄bi ke ak nep n̄ñjil, k̄isen
gil, b̄i k̄isen n̄ib ognap sek ag ñem, kiri pen ak
rek nep b̄i k̄isen n̄ib ognap ag ñel, ag ñi dam
dap̄il gel n̄ñlig ḡi, God M̄in̄im tap yokop rek d̄i
ke okok yokpal. Pen nonim nap m̄in̄im agesin ak
nep mer; n̄bi tap koñai nep n̄ig akn̄ib rek nep
ḡip̄im,” agak.

¹⁴ Jisas n̄ib aḡil, bin b̄i koñai nep m̄idelak okok
k̄rop agek, ne m̄idek wagin̄ s̄in̄jek apelak agak,
“M̄in̄im agn̄ig gebin aul n̄bi maḡilsek n̄ñjil,
m̄in̄im wagin̄ t̄ik n̄in̄ tep ḡin̄imib. ¹⁵ N̄bi tap
ñibem nab eyan̄ amn̄igab ak gac ma m̄idenigab;
tap c̄ibur m̄idmaḡil nab n̄bi adañ n̄ib söñ on̄igab
ak nep gek, n̄bi acır sek m̄idenigabim. ¹⁶ N̄bi
bin b̄i gos t̄im̄id m̄idonim̄in̄ okok, t̄im̄id l̄ n̄in̄ tep
ḡin̄imib,” agak.

¹⁷ Jisas n̄ib aḡil, bin b̄i okok k̄rop k̄ir̄g ḡil,
karip̄ ñiliç m̄igan eyan̄ amek, b̄i ne okok nop ag
n̄ñlak, “M̄in̄im sid t̄ikil apan n̄ibak, wagin̄ ak
tari?” aglak. ¹⁸ Agelak, agak, “Bin b̄i okok kiri
ma n̄ipal rek, n̄bi ak rek nep ma n̄ip̄im ar? Tap
asik̄ mosik̄ ḡipal okok, abramek̄ ñibel, c̄ibur nab
eyan̄ amn̄igab, God n̄in̄ip̄ gac ma m̄ideb. ¹⁹ Pen
tari: tap ñibal n̄ib okok, m̄idmaḡil nab eyan̄ ma
amn̄igab; c̄ibur nab eyan̄ nep amek, c̄ib sek k̄il
yokn̄igal,” agak. Jisas m̄in̄im agak n̄ibak, tap

okok magilsek niñeb ak nep mideb, asik mosik
gep tap alap ma mideb, agak.

20 Pen Jisas nib agil agak, “Gos timel nab kiri
eyan nib onigab ak me, bin bi acir sek midenigal.

21 Bin bi okok nab krop eyan gos timel apek
niñlig git, kiri git timel git, tap si dil, cip nagi, bin
si bi si git, **22** tap okok cin rek lan, agil,
bin bi ognap gos timel niñil, minim esek agil,
minim timel agil, tap okok cin rek ma lip, agek,
miliç yapek, bin bi ag juil, yib kiri ke dap ranil,
abramek git, timel gep gos nokim niñil gitpal.

23 Tap timel gitpal nib okok gos ke okok nib ma
owip. Gos timel nab kiri eyan nib onigab ak me
gek, bin bi God udin yirk ar ne sijak gac sek
midebal.

*Bin alap, Jisas ne gek pai yad komij linigab,
agil, niñ dak*

(Mat 15:21-28)

24 Jisas karip lim nibak kiri git, amil karip
lim taun kib Taia ulep nib sijak amnak. Amil,
bin bi okok yip miñi ma niñnimel, agil, karip
niñlik migan alap amil we git midek ak pen we
git midonimij rek ma lak. **25** Bin alap, pai ne nop
kiyeki aban naga ak me, Jisas owip, agel, ne amil
Jisas midek sijak tob wagin nop sijak kogim
yimil, **26** Jisas nop neb neb gitig git agak, “Pai yad
kiyeki aban naga ak, ag soñ yokek amnañ,” agak.
Bin nibak ne Juda bin mer. Ne tik dolak karip lim
Pönisia, bi karip lim Siria nib kod mideligipal ak.
27 Pen nib agek, Jisas nop agak, “Ned ni pai tap
niñbel, kogi ginigab ak tep. Tap magil ni pai neb
ak dil, kain yoknigabin ak tep ma ginigab,” agak.

28 Agek, bin ak pen agak, “Bî Kîb! Ak tep ageban ak pen ñî pai okok tap ñîbel, dai dai okok abañ mok okok yapek, kain okok sek ñîñigal,” agak.
29 Agek, Jisas mînîm nîbak nîñîl agak, “Nak nîb apan ak, pai nak kîjeki yîpîl sîkîl mîdosîp ak bîr mîs amîb; nak amnorj,” agak. **30** Jisas nîb agek, bin nîbak adîk gi amîl nîñâk, kîjeki kîrîg mîs amek, pai ne mîj ar sîñâk kapkap kîn mîdek.

Tîmid mîgan pîlinj gak bî alap Jisas gek, tîmid wakak

31 Jisas karîp lîm taun kîb Taia ulep nîb sîñâk kîrîg gił, amîl karîp lîm taun kîb Saidon ulep nîb sîñâk pakîl, karîp lîm Dekapolis nab okok amîl, Ñîg Cöb Galili amnak. **32** Amjakek nîñîlg gił, bin bî okok bî tîmid pîlinj gak mînîm ag tep ma goligîp bî alap dapîl, Jisas nop neb neb gił aglak, “Bî aul nop dî nîñek, komîn lañ,” aglak. **33** Agelak, Jisas bî nîbak nop pon dîl ke ke sîñâk amîl, ñîñmagił par ne ak tîmid mîgan nop ak yokîl, ñîñmagił kîñîk ñagîl, aleb nop ak dî nîñîl, **34** seb kab alan nîñîl, ake lîlîg gił, “Epata!” agak. Mînîm yîb agîl, “Epata,” agak ak, mînîm wagîn ak “Yikan,” agak. **35** Nîb agek nîñîlg gił, bî nîbak tîmid mîgan ak pag yîkîl, aleb ne auan amek nîñîlg gił, dai mînîm yîpîd gił agak. **36** Jisas pen bin bî okok kîrop agak, “Mînîm nîbak bin bî ognap kîrop ma ag ñîñîmîb,” agak. Mînîm nîbak mînîm kîlîs gił agak ak pen kîri amîl kîlîs gił bin bî konjai nep ag ñîlak. **37** Mînîm nîbak ag ñelak bin bî nîñîl wal yîb agîl aglak, “Jisas tap okok magîlseк gosîp tep yîb gił. Ne bin bî tîmid pîlinj giłp okok gek, pag

yıkıl, bin bı aleb miker gip okok gek minim ag
tep gipal,” aglak.

8

*Jisas bin bı kojai yib nep tap magıl ñek ñijlak
(Mat 15:32-39)*

¹ Ñin nab nıb sıňak nep, bin bı kojai nep ap
midel, tap magıl ma midek, Jisas bı ne okok sıň
agek apelak agak, ² “Yad bin bı sıň aul krop
yımış nınebin. Ñin omal nokım yad eip midil,
yokop midebal. ³ Krop yuan nep ag yoken, ognap
par okok nıb opal rek, kanıb nab okok amıl, udın
mimain dek, yap paknigal,” agak. ⁴ Agek, bı ne
okok aglak, “Miň mab nep nab nıb sıň aul, tap
magıl akal nıb dıl ñin?” aglak. ⁵ Agelak, Jisas
agak, “Bred magıl nıbi titi git rek mideb?” agak.
Agek aglak, “Aknıb ar onıd ak,” aglak. ⁶ Nıb agel,
Jisas bin bı okok krop agek, bisigel nınlıg git,
bred magıl aknıb ar onıd nıbak dıl, God nop tep
agıl, ti panıl, bı ne okok krop ñek, kiri pen dıl,
bin bı okok krop nonim li ñılak. ⁷ Kıbsal sıkol
bad alap dı midebak ak, ak rek nep dıl, God nop
tep agıl, bı ne okok krop ñek, dıl nonim li ñılak.
⁸ Nel, nıbel nıbel krop kogi gek, dai dai yepıl
yepıl gılak okok, Jisas bı ne okok wad aknıb ar
onıd ak yiigel ap ran jakak.

⁹ Bi tap ñijelak nıb okok, po tausan rek. Jisas
pen, bin bı nıb okok krop ag yokıl, ¹⁰ bı ne okok
eip ñig magöb dıl, karıp lım Dalmanuta amnilak.

*Perisi bî ognap, “Tap ma gep rek alap gek nîñin,” aglak
 (Mat 16:1-4; Luk 12:54-56)*

¹¹ Bî Perisi ognap Jisas nop neb neb gon, tari rek agnîmîñ, agîl, apîl nop eip mînîm ag amîl apîl gîl aglak, “Tap ma gep rek alap seb kab ar alan şîňak gek, cîn nîñîl, God nep ag yokek opan, agîl nîñnîgabîn,” aglak. ¹² Nîb agel, Jisas ake lîlîg gi agak, “Bin bî mîñî mîdebal ñîn aul, tari gînîg apal, ‘Tap ma gep rek alap gek nîñin,’ apal? Yad nîbep nîñîd yîb agebin, nîbep tap ma gep rek alap gen, ma nîñnîgabîm,” agak.

¹³ Nîb agîl, kîrop kîrig gîl, bî ne okok eip ñîg magöb dîl, ñîg cöb pîs kîd adañ amnîlak.

*Jisas, bî ne okok bin bî Perisi mînîm esek kîrop
 ma dînîmel, agîl, mînîm sîd tîkîl agak
 (Mat 16:5-12)*

¹⁴ Pen bî ne okok saköl gîl, bred konjai mer, magîl nokîm alap nep dî ñîg magöb ar ak lîl, dad amnîlak. ¹⁵ Nab okok amlîg gi, Jisas kîrop agak, “Perisi yîs kîri ak abe, Herod yîs ne ak abe, nîñ tep gînîmîb,” agak.

¹⁶ Nîb agek, bî ne okok kîri ke ag nîñ ag nîñ gîl aglak, “Bred magîl ognap sek ma dopîn rek ageb,” aglak. ¹⁷ Jisas pen kîri aglak nîbak ke nîñîl agak, “Tari gînîg bred magîl ma dopîn, agîl, agebîm? Nîbi mînîm nîñîl, wagîn ak ma nîpîm ar? ¹⁸ Uđîn lak ak ma nîpîm? Tîmîd lak ak ma nîpîm? Aka nîñîl saköl gîpîm? ¹⁹ Bî paip tausan mîdelak ñîn ak, bred magîl aknîb mamîd alan tî panj gi ñen, nîbîl dai dai yepîl yepîl gîlak okok, wad titi gi rek yîpek?” agak. Agek aglak, “Wad

aknib umigan alan yignok,” aglak. ²⁰ Nib agelak agak, “Pen bi po tausan midelak nin ak, bred magil aknib ar onid ak ti pañ git nen, nibil dai dai yepil yepil gilak okok, wad titi git rek yipek?” agak. Agek aglak, “Wad aknib ar onid ak yignok,” aglak. ²¹ Agelak agak, “Nibi minim nijil, wagin ak ma nipim ar?” agak.

Udin kwoi gak bi alap Jisas gek, udin nil nijak

²² Pen kiri Betsaida taun amjakel nijlig git, bin bi ognap bi udin kwoi gak alap dapil, Jisas nop neb neb git aglak, “Nop dit nijan,” aglak. ²³ Agelak, Jisas bi udin kwoi nibak nop ninmagil kid ak dil, poñ dil karip tirig tironj gol sijak amit, udin nop ak kintik nagil, nop dit nijil, agak, “Udin nak tap ognap nijeban aka?” agak. ²⁴ Agek agak, “Yau. Bin bi okok nijebin ak, pen mab bid rek okok git tagebal,” agak.

²⁵ Agek, Jisas kauyañ udin magil nop dit nijek, dai komin lek tap okok magilsek nij tep yib gak. ²⁶ Pen Jisas bi nibak nop agak, “Kauyañ adik git karip tirig tironj bin bi midébal kidadañ ma amnímin; karip nak yipid git amnoñ,” agak.

Pita Jisas nop agak, “Nak nep me Mesaia ak,” agak

(Mat 16:13-20; Luk 9:18-21)

²⁷ Jisas bi ne okok eip karip tirig tironj taun kib Sisaria Pilipai mañ sijak amnilak. Kanib nab sijak amlig git krop agak, “Bin bi okok, yip bi an agil nijebal?” agak. ²⁸ Agek aglak, “Bin bi ognap nep Jon bi nig pak neb ak, agebal; ognap Ilaija, agebal; ognap bi God minim agep ke nib

alap, agebal,” aglak. ²⁹ Agelak, Jisas kîrop agak, “Nîbi ke pen yîp bî an, agîl, nîpîm?” agak. Agek, Pita agak, “Nak nep me Mesaia ak,” agak. ³⁰ Agek, Jisas agak, “Nîbi bin bî ognap kîrop mînîm nîbak ma ag ñînîmîb,” agak.

Jisas agak, “Yad kîmîl kauyan warîknîgaiñ,” agak

(Mat 16:21-28; Luk 9:22-27)

³¹ Jisas pen wagîn gîl bî ne okok kîrop mînîm ag ñîlîg gî agak, “Bî Nî ne yur kîb yîb dînîgab. Bî kîb mînîm tîg bîlokep okok abe, bî God nop tap sobok gep bî kîb okok abe, bî lo mînîm ag ñeb okok abe, nop nîjel, mîlîk yapek, ñag pak lel, ne kîmîl, ñîn omal mîdîl, ñîn omal nokîm ak kauyan warîknîgab,” agak. ³² Jisas mînîm nîbak mîsen agek, Pita nîjek, tep ma gek, Jisas nop dam gol sînjak amîl, nop ag gîlîg gî agak, “Mînîm nîbak rek ma agan,” agak. ³³ Pen Jisas adîk gîl, bî ne okok kîrop nîjîl, Pita nop agak, “Seten! Nak kîd yad okok amnoñ! God gos ñeb rek ma ageban; bin bî okok gos nîpal rek nep nîjîl ageban,” agak.

³⁴ Nîb agîl, bî ne okok abe, bin bî koñai nep mîdelak okok abe, sîk agek, wagîn sînjak apelak agak, “Bin bî an an yad eip mîdenîmel okok, tap tari lîm dai ar wagîn aul gos kîb nîpal ak kîrîg gîl, mîb goñ kîri ke gos kîb nîpal ak kîrîg gîl, mab kros dî ka gîl yîp kîsen gînîmel. ³⁵ Bin bî, Jisas nop nîj dî mîdon, tep ma gînîgab agîl nîjnîgal bin bî okok, pîs nep ap yap paknîgal. Pen bin bî, Jisas nop nîj dîl, mînîm tep ne nîj dî mîdon, cînop gî tîmel genîgal ak, mînîm ma mîdeb agîl

gel amnīgab bin b̄i okok, God gek per nep per nep komīn m̄idenigal.

³⁶ “Pen bin b̄i, tap tep l̄im dai ar wagin aul konjai nep d̄in, ag gos n̄ipal bin b̄i okok, karip l̄im wagin aul m̄ideb tap okok magilsek d̄inigal ak pen komīn per m̄idep won ak ma d̄inigal.
³⁷ Tap tep okok magilsek dam s̄ikim ḡil, komīn per m̄idep won ak taunimel rek ma l̄ip.

³⁸ “Miñiñ n̄in n̄ibaul bin b̄i kiri bin si b̄i si ḡil, tap si tap t̄imel ḡilig gi m̄idebal ak, bin b̄i an, yip abe miñim yad abe nabij ḡinigab, kisen Biñi ne Nap melik tep aknib ke d̄il, ejol s̄in okok sek apenigab n̄in ak, ne b̄i n̄ibak nop ak rek nep nabij gek, ‘Nop ma n̄ipin,’ agnigab,” agak.

9

¹ Pen Jisas n̄ib agil, miñim alap agak, “Yad n̄ibep miñim n̄inj̄id agebin, n̄ibi bin b̄i m̄idebiñ sin aul ognap komīn m̄idem n̄inj̄ig gi, God bin b̄i d̄il kod m̄idenigab n̄in ak, kiliñ kib sek apek n̄inj̄igabim,” agak.

*Jisas m̄ib goj ne ak ke yib lak
(Mat 17:1-12; Luk 9:28-36)*

² Pen kisen n̄in aknib kagol onj̄id ak m̄idil, Jisas ne Pita Jems Jon k̄rop yakam poj d̄il, karip l̄im bin b̄i ma m̄idelak d̄im yirik alan alap kilan gi amnilak. Amil, Jisas nop n̄inel n̄inj̄ig gi, m̄ib goj ne ak ke yib lak. ³ Walij ne ak tiñd tep ke yib l̄il, m̄imelik yib gak. Pen bin b̄i l̄im dai ar wagin aul alap walij ognap n̄ig l̄il ulik malik gel, tiñd n̄ibak rek linimij rek ma l̄ip. ⁴ Pen magil n̄ibak n̄inj̄ak, Ilaija eip Mosis eip apil Jisas eip

mìnìm ag mìderek. ⁵ Kìri nìñìl, Pita Jisas nop agak, “Mìnìm ag ñeb bì, cìn tep yìb apìl sìñaul mìdobìn! Nìb ak, cìn karìp badak bad omal nokìm gìn; nep alap, Mosìs nop alap, Ilaija nop alap,” agak. ⁶ Kìri pìrìkelak rek me, Pita gos nìñ tep gìl mer, abramek nìb agak.

⁷ Pen kìmi bad alap apìl, kìrop dì yìpìl yokek nìñlıg gi, mìnìm alap kìmi nab nìb sìñak agak, “Alek Ñì mìdmagıl yad yìb. Mìnìm agnìgab rek nìñìm,” agak. ⁸ Nìb agek nìñlıg gi, kìri nìñ padìklıg gi nìñlak, bì nìb omal ma mìderek; Jisas nep mìdek.

⁹ Pen kìri dìm alan kìrig gìl, mak eyan ap yaplıg gi, Jisas agak, “Dìm aul aposìn tap gosìp nìñesiṁ ak, miññi bin bì ognap kìrop ma ag ñìnìmìb. Kìsen Bì Ñì ne kìmìl warıknıgab ñìn ak nep mìsen ag ñìnìmìb,” agak. ¹⁰ Agek, bì ne okok bin bì ognap kìrop ma ag ñìlak; kìri ke nep ag nìñ ag nìñ gìl aglak, “Kìmìl warıknıgain, agıp ak, mìnìm wagın ak tari?” aglak. ¹¹ Nìb agıl, Jisas nop ag nìñìl aglak, “Bì lo mìnìm ag ñeb bì okok tari gìnìg apal, ‘Ilaija ned onìgab,’ apal?” aglak. ¹² Agelak, Jisas agak, “Nìñìd apal. God Mìnìm ak ñu kìl tìkìl aglak, ‘Ilaija ned apìl tap okok gi jìn gìnìgab,’ aglak. Pen God Mìnìm ak mìnìm alap ñu kìl tìkìl aglak, ‘Bin bì okok Bì Ñì ne nop kìd ñìl, nop yur kìb ñìnìgal,’ aglak mìnìm ak, tari gìnìg nìg aglak, agıl nìpìm? ¹³ Pen Ilaija aglak nìbak, kìsen onìgab, agıl, gos ak ma nìñnìmìb. Ne bìr owak nìñìl gos kìri ke nìñìl nop abramek gi tìmel yìb gìlak. Nìb ak, God Mìnìm ak ñu kìl tìkìl, nop gìnìgal, aglak rek nep gìlak,” agak.

*Kijeki ñi s̄ikol alap aban ñagak ak, Jisas ag mis yokak
(Mat 17:14-21; Luk 9:37-43)*

¹⁴ Pen kiri ban eyaç amił n̄ıñlak, b̄i lo m̄ınim ag ñeb b̄i ognap, Jisas b̄i ne aknib ajip okok eip pen pen ag m̄idel n̄ıñlig git, bin b̄i konjai nep apil, k̄rop piñil kos kos git m̄idelak. ¹⁵ Nig git n̄ıñ m̄idel n̄ıñlig git, Jisas apjakek, bin b̄i ap m̄idelak okok nop n̄ıñil, wal agit, amił nop ag wasu d̄ilak.

¹⁶ Jisas b̄i ne okok k̄rop ag n̄ıñil agak, “Tari ḡinig pen agek pen agek gesim?” agak. ¹⁷ Niñ agek n̄ıñlig git, b̄i alap bin b̄i m̄idelak nab niñ s̄ıñjak agak, “M̄ınim ag ñeb b̄i. Niñ yad ak, kijeki aban ñagek, m̄ınim ma geb. ¹⁸ Niñ ognap nop tapin gek, ap yap pakil, k̄iñik kobkob kosib masib apil, meg sıp yimil, niñmagil tob m̄ib goj yin git giip. Per nig gek gek me, dopin ak pen b̄i nak okok k̄rop agen, kijeki ak ag yok mer n̄ıñil k̄irig gipal,” agak.

¹⁹ Niñ agek, Jisas k̄rop agak, “Niñbi bin b̄i miñi m̄idebin aul God nop n̄ıñ di k̄ilis ma giipim. M̄inek akal nop n̄ıñ dił, tap niñ okok ke ḡinigabim? M̄ınim per agen niñpim ak, titi git miñim kil sek alap agen n̄ıñgabim? Niñ niñbak dad m̄idebin aul dowim!” agak. ²⁰ Agek, dam Jisas m̄idek wagin s̄ıñjak dapel, kijeki niñ niñbak nop aban ñagak ak, Jisas nop n̄ıñil, niñ ak nop gek, ap yap pakil, adik madik gitlig git, k̄iñik kobkob kosib masib apil yowak. ²¹ Nig gek, Jisas niñ niñbak nap nop ag n̄ıñil agak, “Tap niñbak niñ akal rek gak?” agak. Agek agak, “B̄iarat nep niñ s̄ikol won ak nep gak. ²² Kijeki niñbak, nop per ñag pak

lin, agıl, mab yineb nab okok abe, ñig nab okok abe dî yokeb. Nîb ak, cîrop apıl yimig nînjl, tap nîbak ag yokep rek lonimîn ak, ag yukan,” agak. **23** Agek, Jisas agak, “Yip tari gînig, ‘Ag yokep rek lonimîn ak, ag yukan,’ agıl ageban? Ag nînñigain rek gînigab, ag gos nînñigan ak, ag nînñigan ak rek gînigab,” agak. **24** Agek, ñi nap ak kasek nep agak, “Nep nîn debin; ñig gînigan, agıl, gos ak nînebin ak pen gos omal nînñim rek lîp ak, yip gos tep ñek nînjl yad pîs nep nîn dinim,” agak.

25 Pen bin bî konjai nep, apıl mal Jisas eip mîdelak sînjak, pîg git rîkîd ag apelak nînlig git, Jisas kîjeki ak nop agak, “Nak kîjeki, bin bî gek tîmîd saköl ñagek minim ma apal ak, nep agebin, ñi pîyak nop kîrig git, pîs nep amîl, kisen kauyan ma adîk git onimîn!” agak. **26** Agek, kîjeki nîbak gaul kîb git, sön amnig git, ñi ak nop gek, ap yap pakîl, jep jep dî wös gek, bin bî konjai nep aglak, “Bîr kîmîb,” aglak. **27** Nîb aglak ak pen Jisas ñînmagîl kîd ne ak dîl, nop dî warîk ñek, warîk komiñ mîdek. **28** Kisen Jisas karîp ñîlîk mîgan eyan amîl, bî ne okok eip kîri nep mîdlig git, nop aglak, “Tari gînig cîn kîjeki nîbak nop ag yok mer nîpîn?” aglak. **29** Agelak, Jisas agak, “Kîjeki nîbak rek yokop ma ag yoknîgal; God nop sobok gel me, mîs amnîgal. Mer ak, mîs ma amnîgal,” agak.

*Jisas kauyan, “Kîmîl warîknîgain,” agak
(Mat 17:22-23; Luk 9:43-45)*

30-31 Jisas bî ne okok poñ dîl, karîp lîm nîbak kîrig git, karîp lîm Galili nab sînjak amlig git, bî yad okok kîrop minim ag ñi tep gînîm, agıl, kapkap we git mîdlig git, kîrop ag ñoligip. Kîrop

ag ñıl agak, “Bı Ņı ne nop mımıg gıl bı ognap kırop ñek, nop ñaq pak lel, kımıl, ñın omal mıdıl, ñın omal nokım ak kauyan warıknıgab,” agak. ³² Ne nıb agek nıñlıg git, mınım wagın nıbak tari, agıl, nop ag nıplap ak pen pırıkkıl, ma ag nıñlak.

Yad nep bı kıb midebin, agıl, mınım pen pen aglak

(Mat 18:1-5; Luk 9:46-48)

³³⁻³⁴ Pen kanıb nab sıňak amlıg git, Jisas bı ne okok, “Yad nep bı kıb, nak bı kıb mer,” agliq git, pen pen agel amnak. Amıl Kapaneam amjakıtl, karıp mıgan eyar ak amił, Jisas kırop ag nıñıl, agak, “Kanıb nab sıňak aplıg git, mınım tari agem aposıp?” agak. Agek, bı ne okok mınım nıbak ag nıñlıg git apelak ak nıñıl, nabiŋ gek, pen ma ag ñılak. ³⁵ Ma ag ñelak, Jisas am bısig gıl, bı ne aknıb umıgan alan okok kırop agek apelak agak, “Bin bı pobıŋ middenımel okok, bin bı yokop wög git ñıbal rek mıdıl, bin bı ognap kırop magılseki wög git ñınımel,” agak. ³⁶ Nıb agıl, ñı pai sıkol alap dapıtl mıdelak nab sıňak lıl, kaig gılıg git, agak, ³⁷ “Bin bı yıp nıñ dıl, ñı pai sıkol aul rek nokım alap dı tep gınıgal ak, ñı ak nop nep mer, yıp abe dınígal. Pen yıp dınígal ak, yıp nep mer, Bapi yıp ag yokek onek ak nop abe dınígal,” agak.

Bin bı kaual maual cın ma gınıgal okok, kırı bin bı nıñeb cın

(Luk 9:49-50)

³⁸ Pen Jon Jisas nop agak, “Mınım ag ñeb bı. Bı alap yıp nep agıl, kıjeki kıyob ñılık ag söŋ ag yokek, cın nıñıl nop agnok, ‘Nak bı cın eip jım ñıl ma tageban ak, nıg ma gınımin,’ agnok,” agak.

³⁹ Agek, Jisas nop pen agak, “Nop tari gìnig mer apek? Bin bì yip gos niñıl, yib yad agıl, tap ma gep rek ognap gìnigal okok, kisen adık gıl yip mìnım timel ma agnigal. ⁴⁰ Bin bì kaual maual cın ma gìnigal okok, kiri bin bì niñeb cın. ⁴¹ Pen niñım! Bin bì an an, niñep Jisas bì ne, agıl, nıg mil ñel niñigabım ak, God krop dı tep gìnigab,” agak.

*Gı̄ timel gjin̄rek lip, agıl, niñ tep gìnimib
(Mat 18:6-9; Luk 17:1-2)*

⁴² “Pen bin bì ognap apıl, nı̄t pai yip niñ debal okok, krop tap si tap timel ar ak gī yomel, kiri gos yip ak saköl gıl, tap si tap timel gìnigal. Bin bì nıg gìnig genigal ak, ned kab kib alap kıñam ak nag dı̄ lī tibikıl, dam nıg solwara nab sıñak yoklap ak tep. Pen komıñ midil, nıg gī timel gìnigal ak, yur kib yib dinigal,” agak.

⁴³ Jisas niñ agıl agak, “Ñinmagıl alap gek, niñbi tap si tap timel gìnig gebım ak, ñinmagıl pīs kid niñ ak tib gī rık gī yokem, pīs kid ak nep midonimın. Nıg gıl, tap si tap timel niñbak ma gìnigabım rek, komıñ amnigabım. Pen ñinmagıl omalgıl midék, gī timel gıl, karip lim Hel, mab per nep yin midéb sıñak amnigabım. ⁴⁴ Karip lim niñbak,

‘krop kisoı̄ per nep lī midlig gī,
mab yin nep midenigab.’

⁴⁵ “Tob kid ak, ak rek nep. Tob kid alap gek, niñbi tap si tap timel gìnig gebım ak, tob kid pīs niñbak tib gī rık gī yokem, pīs kid ak nep midonimın. Nıg gıl, tap si tap timel niñbak ma gìnigabım rek, komıñ amnigabım. Pen tob omalgıl midék, gī

t̄mel gem, n̄bep karip l̄m Hel, mab ke ȳneb ak yokek, yur k̄b d̄n̄gabim. ⁴⁶ Karip l̄m n̄bak, 'k̄rop k̄soi per nep l̄ m̄dl̄g ḡt,
mab ȳn nep m̄den̄gab.'

⁴⁷ Ud̄n maḡl ak, ak rek nep. Ud̄n maḡl alap gek, n̄bi tap si tap t̄mel ḡn̄g gebim ak, ud̄n maḡl p̄s n̄b k̄d ak t̄g ḡl̄g ḡt yokem, p̄s k̄d ak nep m̄donim̄n̄. N̄g ḡl, tap si tap t̄mel n̄bak ma ḡn̄gabim rek, God karip l̄m ne s̄n̄j̄k amn̄gabim. Pen ud̄n maḡl omalḡl m̄dekl̄, ḡt t̄mel gem, n̄bep karip l̄m Hel, mab ke ȳneb ak yokek, yur k̄b d̄n̄gabim. ⁴⁸ Karip l̄m n̄bak, 'k̄rop k̄soi per nep l̄ m̄dl̄g ḡt,
mab ȳn nep m̄den̄gab.'

⁴⁹ "Gam wak nawoj mab dagilel ȳn dek tep l̄n̄gab ak rek, God ne bin b̄ maḡlsekl̄ k̄rop n̄g akn̄b rek nep ḡn̄gab.

⁵⁰ "Dek sol tap dek kal tep ȳb ak pen dek kal ne ak amek, titi ḡl gem, kauyan̄ dek kal ḡn̄gab? N̄b ak, n̄bi bin b̄ dek kal rek m̄dil̄, bin b̄ ognap m̄dmaḡl l̄l eip kapkap m̄denim̄b," agak.

10

"Bin ag yokep aka mer?" aglak

(Mat 19:1-12; Luk 16:18)

¹ Jisas Kapaneam k̄rīg ḡl, karip l̄m Judia nab okok am̄l, am n̄g Jodan jūl, p̄s k̄d adan̄ amnak. Bin b̄ okok n̄n̄j̄l, ap moḡm gelak n̄n̄j̄l ne per goliḡp rek k̄rop m̄n̄im ag n̄ak.

² B̄ Perisi ognap, Jisas tari rek agn̄gab, aḡl, ap̄l, nop ag n̄n̄j̄l aglak, "Lo m̄n̄im tari rek m̄deb? B̄ okok bin d̄l, ag yokn̄g, ag yokn̄gal

aka?” aglak. ³ Agelak, Jisas pen agak, “Mosis God Mînîm ñu kîl tîkîl, nîbep mînîm tari agak?” agak. ⁴ Agek aglak, “Mosis agak, ‘Bin ag yokníg, ‘Nep ag yokebin,’ agîl, mij bad alap ñu kîl tîkîl nop ñîl, ag yoknímîñ,’ agak,” aglak. ⁵ Agelak, Jisas agak, “Nînjid agebîm ak pen wös rek God ne bî nîg gînîgal agîl ma gos nîñak. Mosis nîbep God mînîm ag ñek, nîbi kasek ma dîpîm ak me, ne lo mînîm nîbak ñu kîl tîkak. ⁶ Pen God karîp lîm bîrarič ped okok gî lak ñîn ak, bî gî lîl, bin gî lîl, gak. ⁷ Ar nîbak me, bî okok nonîm nap sîkop eip mîdîl, amîl bin dîl, kîrop kîrig gîl, ⁸ kîri ber mal jîm ñîl kîner nîñlig gî, mîb gonj nokîm lînîgab. Kîsen ke ke mer, jîm ñîl nep mîdenîgair. ⁹ God agek, bî bin dîl mîb gonj par nokîm lînîgab nîbak, bî ognap amîl kîrop ag pak asîk ke ke ma lînîmel,” agak.

¹⁰ Nîb agîl, bî ne okok eip kauyanj karîp ñîlik mîgan eyanj amîl, Jisas nop mînîm ar nîbak kauyanj ag nîñelak. ¹¹ Jisas agak, “Bî alap bin dîl, ag yokîl, amîl bin kîsen nîb alap dînîgab ak, God udîn yîrîk ne sîñak ne bin si dep bî. ¹² Bin ak, ak rek nep, bî dîl, kîrig gîl, amîl bî kîsen nîb dînîgab ak, ne bî si dep bin,” agak.

*Jisas ñî pai sîkol okok kîrop dî kaig gîl,
ñînmagîl ne nabîc kîrop ar alan lak*

(Mat 19:13-15; Luk 18:15-17)

¹³ Bin bî ognap, Jisas ñî pai cîn okok dî nîñanj, agîl, dapelak, pen bî ne okok kîrop ag gelak. ¹⁴ Nîb agelak, Jisas nîñek, mîlik yapek, agak, “Ñî pai sîkol okok kîrig gem, yîp olanj. God karîp lîm ak ñî pai sîkol nîb okok rek mîdebal. ¹⁵ Yad

nibep niŋid yib agebin, bin bi okok, nīt̄ pai s̄ikol okok God karip lim ar alan minim ak niŋ dipal rek ma niŋ d̄niŋgal ak, God karip lim ne siŋak ma amniŋgal,” agak. ¹⁶ Nīb agil, nīt̄ pai s̄ikol okok k̄rop di kaig ḡil, nīnmagil ne nabic k̄rop ar alan l̄il agak, “God nibep kod midonim̄in,” agak.

*Bi tap koŋai midek alap
(Mat 19:16-22; Luk 18:18-23)*

¹⁷ Pen Jisas amek niŋlig gi, bi alap pīg gi r̄ikid ag apil, Jisas midek wagin siŋak kogim yimil, agak, “Minim ag ñeb bi tep! Yad tari ḡil per midep ak d̄niŋgain?” agak. ¹⁸ Agek, Jisas agak, “Yip tari ḡinig, ‘Bi tep,’ ageban? Bin bi alap tep ma midebal; God nokim me tep mideb. ¹⁹ Pen nak God lo minim ak niŋpan: ‘C̄ip ma ñagnim̄ib; bin si bi si ma ḡinim̄ib; tap si ma d̄niŋm̄ib; minim kib agil tom ma agnimir; minim tom agil bin bi ognap tap k̄rop okok ma pil̄ gi d̄niŋm̄ib; nanim nap agnimir ar ak (rek nep) niŋil, kisen ḡinim̄ib,’ ” agak.

²⁰ Jisas nib agek, bi nibak Jisas nop agak, “Minim ag ñeb bi. Yad kapaŋ apic nep midil, lo minim nib okok magilsek niŋlig gi midebin,” agak. ²¹ Agek, Jisas nop niŋil, midmagil l̄il, agak, “Nak tap nokim alap nep ma gi pan. Nak ami, tap nak tari tari mideb okok magilsek s̄ikim ḡil, mani dil, bin bi tap ma mideb okok k̄rop niŋmin. Nḡil me, tap tep nak ak midenigab God karip lim seb kab ar alan siŋak. Apin rek ḡil, apil, yad eip tagor,” agak. ²² Nīb agek, bi nibak tap ne koŋai midek rek, cib gek, gos par yib lilīg gi amnak. ²³ Jisas bi ne okok k̄rop niŋ padiklig gi agak,

“Bin bi tap konjai müdenigab okok koslam yüb God bin bi ne müdel, kürop dül karip ne sünjak kod müdenigab,” agak. ²⁴ Nüb agek, bi ne okok minim nübak nünjl, gos par nep nünjal nünjlig gi, Jisas kürop kauyan agak, “Nüi pai yad sün aul, minim agebin aul nünjm. God karip lim ak koslam ameb rek müdebel! ²⁵ Kaj kamel okok nu mauol nag yokpal mügan ak amnig, amnigal ak pen bin bi külnok kübap mani tap okok konjai müdebel okok, God karip lim ne sünjak koslam yüb amnigal,” agak.

²⁶ Jisas nüb agek, bi ne okok wal yüb agil, pen ag nünjeek pen ag nünjeek gi aglak, “Nüb ak, bi an rek komin per müdep won ak dinimij?” aglak. ²⁷ Agelak, Jisas kürop nünjlig gi agak, “Bin bi okok kiri ke ginimel rek ma lip; God nep me tari tari ginig, ginimij rek nep müdebel,” agak. ²⁸ Pen Pita Jisas nop agak, “Nijnan! Cin nak eip taglig gi, tap cin okok magilsek kiri gipin,” agak.

²⁹ Agek, Jisas agak, “Yad nübep nünjd yüb agebin, bin bi yip gos nünjl, minim tep yad wog ak ginig, karip lim kiri kiri gi aka, ninai nimam kiri okok kiri gi aka, nonim kiri okok kiri gi aka, ni pai kiri okok kiri gi aka, wog dai kiri okok kiri gi, wog yip genigal ak, ³⁰ God kürop di rep ginigab. Kürop kod midek, lim dai ar wagin aul midenigal nin ak, karip, ninai nimam, nonim, ni pai, wog dai kiri konjai yüb midenigab. Pen nin ognap bin bi ognap okok, kiri bin bi yad eip midebal ak nünjl, kürop gi timel ginigal. Kisen pen God kürop dam karip lim ne sünjak dad amek, ne eip per nep midenigal. ³¹ Pen bin bi

mîñi ned amebal okok, kîsen konjai nep kîd ken yîb okok mîdenigal. Pen bin bî mîñi kîd ken yîb okok mîdebal okok, kîsen konjai nep ned am mîdenigal,” agak.

*Jisas kauyanj, “Kîmîl warîknîgain,” agak
(Mat 20:17-19; Luk 18:31-34)*

³² Pen kîri Jerusalem amlîg git, Jisas ned gak; bî ne okok kîsen git, gos par par nînlig git amelak nînlig git, bin bî kîsen apelak okok nînjlîl pîrîklak. Jisas pen bî ne aknîb umîgan alan okok kîrop nep poj dîl, gol sînjak amîl, tap tari nop gînîg gak ak kauyanj kîrop ag ñak. ³³ Jisas agak, “Cîn Jerusalem amon nînlig git, bî alap Bî Ñî ne nop kain git dam, bî God nop tap sobok gep bî kîb okok abe, bî lo mînim ag ñeb bî okok abe, ñînmagîl kîrop ñek, nop mînim kîb agîl, ‘Bî nîbaul nop ñag pak lep,’ agîl, dî bî Juda mer okok kîrop ñînigal. ³⁴ Ñel, nop ag juîl, kîñik ñagîl, nag dî pakîl, dam pîs nep ñag pak lel kîmnîgab. Pen ñîn omal mîdîl, ñîn omal nokîm ak kauyanj warîknîgab,” agak.

*Jems eip Jon eip bî kîb mîdor, ag gos ak nîjrek
(Mat 20:20-28)*

³⁵ Sebedi ñî ne omal, Jems eip Jon eip apîl Jisas nop agrek, “Mînim ag ñeb bî, cîr mal nep mînim alap ag nîjor, nak yau agîl gînîgan ak tep,” agrek. ³⁶ Nîb agerek, Jisas kîrop agak, “Nîri yîp ag nînlig gebir nîbak, yad nîrep tari gînîm?” agak. ³⁷ Agek agrek, “Kîsen nak melîk tep ke sek mîdîl, karîp lîm magîlsekiñ rek kod mîdenigal ñîn ak, cîrop mal, bî alap dî ñînmagîl yîpîd pîs kîd nak ar lîl, bî

alap dî ñinmagıl anjıdken pís kíd nak ar lek, bışig midojır,” agrek. ³⁸ Nıb ager, Jisas agak, “Nıri mal nıñ rep gıl ma agebir. Ñıg silek yad ñıñnígain ak nıri mal ak rek nep ñıñnígair? Yad ñıg paknígain ak, nıri mal ak rek nep paknígair?” agak. ³⁹ Agek, “Yau, nıg gınigabır,” agrek. Agerek, Jisas agak, “Nıñjd agebir. Ñıg yad ñıñnígain ak, nıri mal ak rek nep ñıñnígair; ñıg paknígain ak, nıri mal ak rek nep paknígair ak pen ⁴⁰ ñinmagıl yıpıd ken pís kíd yad bı an middenigab, ñinmagıl anjıdken pís kíd yad bı an middenigab ak yad ma agnígain; ak Bıñen tap ne; ne ke nıñıp rek gınigab,” agak.

⁴¹ Pen Jisas bı ne aknıb wajrem alaŋ minım nıbak nıñel, kırop mılık yapek, Jems Jon bı omal kırop ag gılak. ⁴² Nıg gel, Jisas kırop magılsek agek apelak agak, “Nıbi nıpm, Juda bin bı mer okok, kiŋ kiri kılıs gıl kod midebal; bı kıb kiri minım tari tari agnígal ak nıñıl kaunan dıl kisen gınigal me. ⁴³ Pen kiri gebal rek ma gınimıb. Bı an bı kıb middenimıñ ak, bı sıkol rek mıdıl, bin bı ognap kırop wög gı ñeb bı rek middenimıñ. ⁴⁴ Bı an bı kıb yıb middenimıñ ak, bı sıkol tam okok rek mıdıl, bin bı ognap kırop magılsek mıñ wög gep bı alap rek middenimıñ. ⁴⁵ Bı Ñı ne ak, bin bı okok kiri wög yıp gılaŋ, agıl, ma owıp; wög kırop gı ñı damıl, kisen tap si tap tımel gıpal ar ak saj gı kımen, bin bı koŋai nep komıñ amnılaŋ, agıl, owıp,” agak.

*Jisas udın kwoi gak bı alap gek, udın ñıl nıñak
(Mat 20:29-34; Luk 18:35-43)*

⁴⁶ Jisas bı ne okok eip taun kıb Jeriko amjaklak. Kiri Jeriko kırıg amníg, bin bı koŋai yıb nep eip

amniłlak. Bi Timeas nił ne Batimeas udın kwoi gak ak, mani niłm, agıl, asıb aglıg git, kanıb gol sıñak bısig midek. ⁴⁷ Bısig midek niñlıg git, “Jisas bi Nasaret nił ak apeb,” agel niñıl, ne sık agıl agak, “Jisas, Depid Nił ne, yıp yımig niñan!” agak.

⁴⁸ Agek, bin bi okok nop sılıkıl aglak, “Mınım ma agan! Kapkap midei!” aglak. Nił aglak ak pen ne kapkap midil mer, meg mıgan dap ranıl sık kıl agıl agak, “Depid Nił ne, yıp yımig niñan!” agak. ⁴⁹ Agek, Jisas manj nił sıñak wös git agak, “Nop sık agem, sıñaul owaŋ,” agak. Agek, bin bi okok bi udın kwoi ak nop aglak, “Jisas nep sık ageb. Warıkıl gos sek owan,” aglak. ⁵⁰ Agelak, walij parsek ne ak tıg ju yokıl, kasek nep warıkıl, Jisas midek sıñak amnak. ⁵¹ Amek, Jisas nop agak, “Yıp tari gaŋ, agıl, apeban?” agak. Agek bi udın kwoi gak ak agak, “Mınım ag niłb bi. Udın ak kauyan nił niñin, agıl, apebin,” agak. ⁵² Agek, Jisas agak, “Jisas yıp gek komıñ lıñigab, agıl, niñ dıpan ak rek, me nep komıñ lıp, bir nak amnoŋ,” agak. Nił agek niñlıg git, won niłbak nep udın nił niñıl Jisas eip amnak.

11

Jisas Jerusalem kiŋ rek amnak (Mat 21:1-11; Luk 19:28-40; Jon 12:12-19)

¹ Jisas bi ne okok eip amıl amıl Jerusalem ulep ulep gitlig git, Olip Dım, karıp tırıg tıronj Betpagi Betani amjakıl, Jisas bi ne omal agıl agak, ² “Karıp lım mıgan kıdadaŋ amıl niñnígair, kaj donki marıp bin bi dad ma tapal alap niłon git lel mideňigab. Niñıl, wiſib donimir. ³ Bin bi ognap

n̄rep tari ḡin̄ig n̄ig gebir, agen̄imel, agn̄imir,
 ‘B̄i K̄ib wög alap ḡil, kauyan̄ yokek, on̄igab,’
 agn̄imir,” agak. ⁴ N̄ib agek, am̄il n̄ijrek, kaj donki
 marip alap kan̄ib s̄in̄jak karip k̄ijon̄ wagin gol
 s̄in̄jak nag ñon ḡi lel m̄idek. M̄iñ w̄is̄ber n̄ijlig
 ḡi, ⁵ bin b̄i yokop ulep n̄ib s̄in̄jak m̄idelak okok
 aglak, “Tari ḡin̄ig kaj donki marip n̄ibak m̄iñ
 w̄is̄bebir?” aglak. ⁶ Agelak, Jisas agak rek nep
 agerek, yau agel, ⁷ kaj donki marip n̄ibak dam
 Jisas m̄idek s̄in̄jak ap̄il, walij par k̄ib kiri t̄ig juil,
 kaj donki ar alan̄ l̄irek, Jisas ar n̄ibak b̄isigil
 amnak. ⁸ Bin b̄i okok kon̄ai nep, walij parsek k̄iri
 okok t̄ig juil, kan̄ib k̄ib ar s̄in̄jak l̄ilak; ognap mab
 kas okok t̄ib r̄ik dap l̄ilak. ⁹ N̄ig ḡil, bin b̄i nop
 ned ḡilak okok abe, nop k̄isen ḡilak okok abe, s̄ik
 aglig ḡi aglak,

“God ȳib ne agon ar amnañ!

B̄i K̄ib b̄i ne ag yokek apeb aul;
 God nop kod m̄id tep ḡin̄imiñ.

¹⁰ Based Depid kin̄ m̄idil, bin b̄i kod m̄idoligip
 rek,
 ne c̄inop ak rek nep kod m̄idenigab!
 God ȳib ne agon ar amnañ!” aglak.

¹¹ Jisas n̄ig ḡil, Jerusalem am̄il, God sobok gep
 karip m̄igan ak am̄il, tap okok n̄in̄ tagek n̄ijlig
 ḡi, p̄ib pan̄id amek n̄ijlig ḡi, b̄i ne akn̄ib um̄igan
 alan̄ okok eip karip t̄irig t̄iroñ Betani amniłak.

Mab n̄ijeb alap maḡil ma p̄ilak
(Mat 21:18-19)

¹² M̄inek pen, Betani n̄ib adik ḡil kan̄ib nab
 s̄in̄jak aplig ḡi, Jisas nop yuan lak. ¹³ Yuan lek,
 par ȳip̄id n̄ijak mab ułem alap m̄idek. Maḡil

ognap pilił mideb aka agıl, amıl niñjak, magıl ma piłak; mab kas nep midek. Pen tari: magıl piłep niñ ak ma owak. ¹⁴ Niñ gek, Jisas mab niñbak agak, “Kisen bin bi ognap mab magıl nak ak ma niñniñgal,” agak. Bi ne okok miñim agak niñbak niñlak.

God sobok gep karip tap s̄ikim gelak okok, Jisas k̄rop yik s̄on yokak

(Mat 21:12-17; Luk 19:45-48; Jon 2:13-22)

¹⁵ Jisas bi ne okok poñ dıl, Jerusalem amıl, God sobok gep karip miñan amıl niñjak, bin bi okok s̄ikim giłig gi, mani yimjıklıg gi midełak. Niñ gelak, mani yimjık gelak abañ bad okok tiğ adıık gił, yakır dap lel taulig gi midełak mab bog okok tiğ adıık gił, bin bi s̄ikim giłig gi, tap taulig gi, karip miñan niñbak midełak okok, k̄rop yik gi mis yokak. ¹⁶ Yik gi mis yokıl agak, “Tap ognap dap God sobok gep karip kab wari kis kis gił mideb nab aul ma padıknımiñ,” agak. ¹⁷ Niñ agıl agak, “God Miñim ak nu kıl tıkił aglak, ‘God agıp, ‘Karip yad ak, bin bi karip lım tigóñ ti góñ magılsek apıl, yip sobok giñigal,’ agıp,’ aglak. Pen niñbi niñ gesim, bi tap si di we gił midebal karip alap rek liç,” agak.

¹⁸ Niñ agek, bi God nop tap sobok gep bi kib okok abe, bi lo miñim ag ñeb bi okok abe, miñim niñbak niñił, nop ñag pak lin, aglak. Pen bin bi okok magılsek miñim nop ak niñił wal aglak rek me, Jisas nop pırıkił, titi gił nop ñag pak lin, agıl, gos ak piyo niñ midełak. ¹⁹ K̄islım gak magıl ak, Jisas bi ne okok eip Jerusalem k̄iriç gił amniłak.

*God nop gos nokim niñil ag niñem, ag niñnígabím rek gínigab
(Mat 21:20-22)*

20 Mínek kíslím sek kanib nab sínjak kauyan amlig gi niñlak, mab ulem Jisas ag gak ak wagin sek piñ nep milep gil midédek. **21** Nig gek niñlíg gi Pita agak, “Mínim ag ñeb bi, niñan! Mab ulem tol ag genak aul milep gi yowip!” agak. **22** Agek, Jisas agak, “God nop niñ díniñmib. **23** Yad niñbep niñid agebin, cín agon God ak rek nep gínimíñ, agil, gos omal mer, gos nokim niñil, dím gol niñbaul ‘Ñig solwara nab sínjak adan gi dam pakan,’ agenigabím ak, agnigabím rek gínigab. **24** Niñ ak me, God nop ag niñnígabín rek gínigab, agil, gos nokim niñil ag niñem, ag niñnígabím rek gínigab. **25** Pen God nop sobok gínig gebím ak, bin bi ognap niñbep gi tímel gípal okok niñil kírig gínimib, niñil Nap niñbi seb kab ar alan midérek ak, tap si tap tímel niñbi gípím okok niñil kírig gínigab. **26** Pen bin bi ognap niñbep gi tímel gípal okok niñil ma kírig gínigabím ak, Nap niñbi seb kab ar alan midérek ak, tap si tap tímel niñbi gípím okok ak rek nep niñil ma kírig gínigab.

“Nep bi an agek nig gi ajeban?” aglak

(Mat 21:23-27; Luk 20:1-8)

27 Pen Jisas bi ne okok eip kauyan Jerusalem apjakil, ne God sobok gep karip mígan okok gitagek niñlíg gi, bi God nop tap sobok gep bi kib okok abe, bi lo mínim ag ñeb okok abe, bi mínim tig bílokep okok abe, Jisas midérek sínjak apil aglak, **28** “Nep bi an, nig gínimín, agek, nig gitlig gi ajeban?” aglak. **29** Agelak, Jisas pen agak, “Yad

nibep mìnım alap ag nijen, yip ag ñenigabim ak, yad pen yad bi an agek nig gi ajebin ak, nibep ag ñinigain. ³⁰ Jon bin bi okok krop ñig pak ñak ak, God agek ñig pak ñak aka gos ne ke nijil ñig pak ñak? Yip agem nijin!” agak.

³¹ Nib agek, kiri ke ag nij ag nij gil aglak, “Cin agnigabin, ‘God agek, Jon bin bi okok krop ñig pak ñak,’ agenigabin ak, cinop agnigab, ‘Nib ak, tari ginig Jon minim nop ak ma nij dipim?’ agnigab. ³² Pen cin agnigabin, ‘Jon gos ne ke nijil krop ñig pak ñak,’ agnigabin ak, cinop tari ginigab?” aglak. Pen tari: bin bi okok magilsek, God agek, Jon wög ne goligip ag gos nijoligipal ak me, Juda bi kib nib okok pirkil minim ke alap ma aglak. ³³ Gos nibak nijil aglak, “Cin ma nipiñ,” aglak. Nib agelak, Jisas krop pen agak, “Nibi yip pen ma ag nibim rek, yad bi an agek gi ajebin ak, nibep ak rek nep pen ma ag ñinigain,” agak.

12

Juda bin bi okok kiri God bi ne okok krop gi timel gilak, agak

(Mat 21:33-46; Luk 20:9-19)

¹ Jisas pen krop minim ar alap sid tikil agak, “Bi alap wari gil, nag wain wög ak gi yimil, wain magil pak cib jakep, agil, migan alap gi li tep ginigab. Bin bi apil nag magil si dinigal ak nij midojin, agil, karip kilan gi par kib alap gil, bi ognap krop agnigab, ‘Nibi nag wain wög yad ak kod midil, kisen pilil pok gek, yip ognap, nibi ognap dinimib,’ agil, karip lim par okok

amnığab. ² Wain magıl pok gınıgab magıl ak, bı ne alap ag yokıl, agnıgab, ‘Wain magıl yıp ognap ñel donımın!’ agnıgab. ³ Agek, amjakek, bı wög gınıgal okok, nop dı pak pak lıl, yokop nep ag yoknıgal. ⁴ Nıg gel, bı wain wög nap nıb ak bı alap pen ag yoknıgal. Amjakek, nop nabıc alan pakıl, git tımel yıt gınıgal. ⁵ Nıg gel, bı wain wög nap nıb ak, bı alap pen ag yokek amek, nop pıs nep ñag pak lınıgal. Bı ognap konjai nep ag yokek, nıb aknıb nep gılıg git, ognap tapın magıl paknıgal, ognap pıs nep ñag pak lınıgal. ⁶ Nıg gel gel me, bı wain wög nap nıb ak bı ne alap ma middenıgab; ñı mıdmagıl ne nokım middenıgab ak, mìnım ne ak dınıgal, agıl, ag yokek amnıgab. ⁷ Pen amjakek, bin bı wain wög git middenıgal okok nıñıl agnıgal, ‘Ñı apeb aul, bı wain wög nap nıb ak ñı ne apeb. Nıb ak, nop ñag pak lıl me, tap ne dınımın rek okok cın dınıgabın,’ agnıgal. ⁸ Nıb agıl, ñı nıbak nop pıs nep ñag pak lıl, dam wain wög mıs okok dı yoknıgal. ⁹ Nıg genıgal, bı wain wög nap nıb ak apıl, tari gınıgab? Ne apıl, bin bı wain wög genıgal nıb okok kırop ñag pak lıl, bin bı ognap kırop agek, wain wög nıbak kod middenıgal,” agak.

¹⁰ Nıb agıl kırop agak, “Ñıbi God Mìnım ñu kıl tıklak dai alap ma nıpım rek lıp. God Mìnım dai nıbak ñu kıl tıklı aglak,

‘Bı karıp gep okok kab par kırıg gitlak ak,
kab nıbak nep mıñi karıp sap nab eyanı sıñak
piñıl ñıl mıdeb.

¹¹ Bı Kıb nıg gak ak,
cın nıñıl tep agobın,’ aglak,” agak.

12 Jisas nıb agek, bı God nop tap sobok gep bı kıb okok abe, bı lo mınım ag ñeb okok abe, bı mınım tıg bılokep okok abe, cınop nep ageb, agıl, nop cıcı dın, ag nınlak ak pen bin bı okok kırop pırıkıl, kırıg gılak.

*“Takis ñeb aka ma ñeb?” aglak
(Mat 22:15-22; Luk 20:20-26)*

13 Pen kisen Juda bı kıb nıb okok, bı Perisi ognap eip, Herod bı ne ognap eip kırop aglak, “Nıbi Jisas mıdeb sıňak amił, nop mınım ognap ag nıñem, ne tari nıñöl mınım agenigab, nop dam mıñ lınígabın,” aglak. **14** Nıb agelak, Jisas mıdek sıňak amił, aglak, “Mınım ag ñeb bı. Cıñ nıpiń nak bı nıñıd yıb nep ageban. Bı kıb okok abe, bin bı yokop okok abe, kırop nıñıl ma pırıkpan. God ageb rek nep nıñıl, bin bı okok kırop yıpid gıl nep ag ñeban. Nıb ak, cınop ag ñan! Cıñ Juda bin bı lo okok titi gıl mıdeb? Gapman bı kıb Sisa nop takis ñıjin aka ma ñıjin?” aglak. **15** Nıb agelak, Jisas mınım tom agelak ak nıñıl agak, “Tari gıñıg, nıñöl mınım agań, agıl, yıp mınım esek nıbak agebım? Kab magıl alap dapem, yad nıñin,” agak. **16** Agek, kab magıl alap dap ñel nıñıl agak, “Kab magıl bak ak, bı an mılık dai ak mıdıl, an yıb ak mıdeb?” agak. Agek aglak, “Bı kıb Sisa ak nep,” aglak. **17** Agelak, Jisas agak, “Sisa tap ne mıdonımınj ak Sisa nop ñıñımıb; God tap ne mıdonımınj ak God nop ñıñımıb,” agak. Nıb agıl, mınım tom kırı ak talak gi tep gak nıbak nıñıl, wal yıb aglak.

*Bin bı kimıl warıknıgal
(Mat 22:23-33; Luk 20:27-40)*

18 Sadyusi bin bî okok, bin bî kîmîl, ma warîknîgal, agîl, nînölgîpal rek, ognap Jisas mîdek sînjak apîl aglak, **19** “Mînîm ag ñeb bî. Bî God mînîm agep Mosîs, mînîm alap cînop ñu kîl tîkîl agak, ‘Bî alap bin dîl, ñî pai tîkîl mer, yokop kîmenîgab ak, nîmam ne alap pen bin kanjîl nîbak dîl, mam kîmak ak ñî pai ne ak, agîl, tîknîgab,’ agak. **20** Nîb ak, bî wagîn sek aknîb ar onjîd ak mîdenîgal. Nîmam ned bin dîl, ñî pai tîkîl mer, yokop kîmnîgab. **21** Kîmek, nîmam yîgwu nab nîb ak pen bin nîbak nop dîl, ak rek nep ñî pai tîkîl mer, yokop kîmnîgab. Nîg gek, nîmam yîgwu nokîm nîb ak pen bin nîbak nop dîl, ak rek nep ñî pai tîkîl mer, yokop kîmnîgab. **22** Nîg gi dam dam, nîmam aknîb ar onjîd okok ñî pai tîkîl mer, magîlsek yokop kîmnîgal. Kîsen bin ak, ak rek nep kîmnîgab. Pen bin bî kîmîl warîknîgal, apan ak, **23** bin nokîm alap bî ne aknîb ar onjîd lînîgab nîbak, kîsen nîmam akal bin ne mîdenîgab?” aglak.

24 Agelak, Jisas agak, “Nîbi God Mînîm ñu kîl tîklak ak abe, God kîlis ne ak abe ma nîpîm rek, gos nînîd ma nîpîm. **25** Bin bî kîmbal okok warîknîgal ñîn ak, God ejol ne okok mîdebal rek mîdîl, bî okok bin ma dînîgal; bin okok bî ma dînîgal. **26** Pen bin bî kauyañ ma warîknîgal, apîm ak, Mosîs mab sîkol yîn nep mîdek kesîm ñu kîl tîkak ak ma nîpîm rek lîp. God, mab yînek nab sînjak mîdîl, Mosîs nop agak, ‘Ebrahim, Aisak, Jekop, God kîri me, yad mîdebin,’ agak. Nîb ak, based sîkop ned kîmlak okok kîrop agîl, ‘God kîri mîdebin,’ agak. Pen nîbi apîm rek,

bin bî okok kîmîl, pîs nep kîmblap ak, God ne, ‘Ebraham, Aisak, Jekop, God kîri mîdebin,’ ma apkop. ²⁷ Nîbi gos nîj̄ tep ma gîl, bin bî kîmbal okok nîj̄îl, bîr pîs nep kîmbal apîm ak pen God nîj̄îp kîri komîj̄ mîdebal. Bin bî komîj̄ mîdebal nîb okok ne God kîri mîdeb,” agak.

*God lo mînîm kîb yîb ak
(Mat 22:34-40; Luk 10:25-28)*

²⁸ Bî lo mînîm ag ñeb bî alap, Jisas Sadyusi bin bî okok kîrop ag tep gak ak nîj̄îl, apîl nop ag nîj̄îl agak, “Lo ar akal kîb yîb?” agak. ²⁹ Agek, Jisas agak, “Lo kîb yîb ak, God Mînîm ak ñu kîl tîkîl aglak, ‘Isrel bin bî nîj̄îm! Bî Kîb cîn God, ne nokîm nep Bî Kîb mîdeb. ³⁰ Mîdmagîl nak ak magîlseklə, gos tîmid nak ak magîlseklə, kîlîs nak ak magîlseklə dîl, God Bî Kîb nak ak nop mîdmagîl lînîmîn,’ aglak. ³¹ Mînîm kîb yîb alap, God Mînîm ak ñu kîl tîkîl aglak, ‘Nak ke mîdmagîl lîpan rek, bin bî ke nîb okok kîrop ak rek nep mîdmagîl lînîmîn,’ aglak. Lo mînîm okok magîlseklə, lo nîb omal me lo kîb yîb mîdeb,” agak. ³² Agek, bî lo mînîm ag ñeb bî ak pen agak, “Mînîm ag ñeb bî. Nak nîj̄îd yîb ageban, God nokîm me Bî Kîb yîb mîdeb; ne rek ognap ma mîdebal. ³³ Cîn God nop tap pak sobok gî ñînîgabîn aka tap pak sobok gî ñî pîs nep dagîlnîgabîn ak tap kîb mer. Tap kîb yîb me, mîdmagîl cîn ak magîlseklə, gos tîmid cîn ak magîlseklə, kîlîs cîn ak magîlseklə dîl, God Bî Kîb ak nop mîdmagîl lîjîn; cîn ke mîdmagîl lîpîn rek, bin bî okok kîrop ak rek nep mîdmagîl lîjîn,” agak. ³⁴ Nîb agek, Jisas bî ak, ne gos nîj̄ tep

yib gil ageb, agil, nop agak, “Nak God bi ne alap midenimin rek lip,” agak. Jisas pen minim nijid yib okok nep agek ak nijil, bin bi nij midelak okok pirkil, kisen minim esek okok nib nop neb neb gil ageligipal rek, ognap sek nop ma ag nijlak.

Krais ne bi an?

(Mat 22:41-46; Luk 20:41-44)

³⁵ Jisas God sobok gep karip sijak bin bi okok krop minim ag ni midlig git, bin bi okok krop agak, “Bi lo minim ag neb bi okok tari ginig apal, ‘Krais ak ne Depid ni ne nep,’ apal? ³⁶ Kaun Sij ak, Depid nop gos nek, Depid ne ke nu kil tikil agak,

‘Bi Kib ne Bi Kib yad ak nop agak,

“Nak ninmagil yipid ken kid yad bisig midenimin me,
yad bin bi kaual maual nak okok

krop tob mok nep okok linigain,” agak,’
agak.

³⁷ Nib ak, Depid ne ke Krais nop ‘Bi Kib yad’ agak. Pen Krais Depid ni ne midobkop, nop ‘Bi Kib yad’ ma apkop,” agak. Jisas minim wagin nibgil nijil ag tep gek rek, bin bi konai yib midelak okok minim nop ak min min gilig gi nijlak.

Bi lo minim ag neb bi okok gipal rek ma ginimib, agak

(Mat 23:1-36; Luk 11:37-54; 20:4)

³⁸ Jisas bin bi okok krop minim ag nigli git agak, “Bi lo minim ag neb bi okok krop nij tep ginimib. Kiri gipal ar ak, walij par kib okok lit, maker okok amon, bin bi okok, apebitim e, agel,

yıb cın i ar alanı midden, agıl, gos ak nıpal. ³⁹ Pen Juda mogım gep karıp ak amon, cınop kau ar tep tep bı kıb bısigpal, ar ak bısigım, agnıgal, agıl, gos ak nıpal. Bin bı tap kıb nıbal nab ak, ak rek nep, bin bı udın yırık ar sıňak bısigon, cınop nıňıl, cın bı gep bı yıb mideb, agnıgal, agıl, gos ak nıpal. ⁴⁰ Bı lo mìnım ag ñeb bı okok, bin kaňıl karıp tap kiri okok tap cın rek laj, agıl, pılı gıt dıpal. God nop sobok gınigabın ak, bin bı nıňnímel, agıl, mìnım par kıb tom tom ar ognap nep okok apal. Nıg gıpal ak, kisen God kırop yur kıb aknıb ke yıb nıňigab,” agak.

*Bin kaňıl yım gep rek eňap God nop tap kıb nıak
(Luk 21:1-4)*

⁴¹ Jisas God sobok gep karıp mani dap ñölígipal mıgan ulep sıňak bısig mıdıl nıňak, bin bı okok apıl mani dap yoklak. Bin bı gep okok, mani konai nep dap yoklak. ⁴² Pen bin kaňıl mani ma midek alap, kab magıl lakaň magıl sıklomal dap yokak. ⁴³ Nıg gek nıňıl, Jisas ne bı ne okok agek apelak agak, “Yad nıbep nıňıd yıb agebin, bin bı okok kiri mani sıklomal nebal, pen bin kaňıl aul mani kıb yıb nıb. ⁴⁴ Tari gınig: bin bı mani konai mideb okok, mani kiri ognap sek konai nep midek nıňlıg git, mani kiri God nop ognap nep dap nıbal; pen bin kaňıl aul, mani ne magıl omal midesip ak magısek dap nıb. Ne tap tau nıňeb mani alap ma mideb. Nıg gıp ak, God nıňek, bin bı ognap kiri tap sıklomal nebal ak pen bin kaňıl aul ne tap kıb yıb nıb,” agak.

13

*God sobok gep karip wal ginigab, agak
(Mat 24:1-2; Luk 21:5-6)*

¹ Jisas God sobok gep karip ak kiriç gil söñ amek niñlig gi, bi ne alap nop agak, “Minim ag ñeb bi. Kab tep dil, karip tep gilak aul niñjan!” agak. ² Agek, Jisas agak, “Nak kab karip kib niñbak niñil ageban ar? Kisen karip niñ aul pag jisipik masipik git yokel, kab alap, kab alap ar siñak ma midenigab; pis nep pag yoknigab,” agak.

*Miker dil koslam midenigal, agak
(Mat 24:3-14; Luk 21:7-19)*

³ Jisas niñ agil, God sobok gep karip ak kiriç gil, Olip Dím amnak. God sobok gep karip ak tau kid adan mideb, Olip Dím tau kid aul mideb. Jisas Olip Dím siñak bisig midek niñlig gi, Pita, Jon, Jems, Edru kiri yakam apil nop aglak, ⁴ “Tap agesan ak, niñ akal rek ginigab? Pen tap tari rek gek niñil agnigabin, ‘Tap niñ okok miñi ginig geb,’ agnigabin?” aglak. ⁵ Agelak, Jisas krop agak, “Niñ tep gil, minim esek agel ma dinimib! ⁶ Bin bi konjai nep apil, esek agil, yib yip ak dil, agnigal, ‘Yad Jisas nep apebin,’ agnigal. Niñ agel, bin bi konjai nep, niñid agebal agil, krop kisen ginigal. ⁷ ‘Karip lim siñ aul pen pen gebal, karip lim okok pen pen gebal,’ agenimel, gos par ma niñnimib. Tap niñ okok ginigab ak pen miñi karip lim wagin aul tap okok magilsek kiri ginigab, agil, gos ak ma niñnimib. ⁸ Bin bi miñan ognap warikil, bin bi miñan ognap eip pen pen ginigal. Kiñ miñan ognap warikil, kiñ miñan ognap eip pen pen ginigal. Karip lim okok

magılsek monmon dıl, yuan kib yib apıl gınıgab. Tap gınıgab nıb okok, bin okok krop ned ni pai nibosıp, kisen ni pai tıkpal rek ak gınıgab. ⁹ Pen ni bi niŋ rep gılıg gi middenimib. Niın ognap ni bep dam Juda kansol bi okok krop nel, minim kib agnıgal. Niın ognap, Juda mogım gep karıp migan okok, yır dıl, ni bep paknıgal. Niın ognap, Jisas bi ne, agıl, ni bep dam gapman bi kib abe kiŋ abe middenıgal siŋak amıl, minim kib agnıgal. Pen niŋ dad amenımel ak, minim tep yad ak gapman bi kib okok abe, kiŋ okok abe krop ag niŋgabım. ¹⁰ Ned minim tep yad ak, bin bi karıp lim ke tıgon tıgon magılsek ag nel amnıgab.

¹¹ “Pen yad pis ken middenıgabım ak niŋıl, ni bep minim kib agnıg dad amenımel ak, minim pen titi git agiŋ, agıl, gos par ma niŋnimıb. Agnıg gem niŋlıg gi, Kaun Siŋ ni bep gos tep ñek, agnıgabım. Minim ni bak ni bi ke ma agnıgabım; Kaun Siŋ ne ke agnıgab. ¹² Niın ni bak, mam bi okok warıkıl, mam ognap krop ñag pak lilan, agıl, kain gi dam bi minim niŋep bi okok niŋmagıl ar krop nel, ñag pak lıni gal. Nap bi okok warıkıl, ni pai kiri ke okok krop ñag pak lilan, agıl, kain gi dam bi minim niŋep bi okok niŋmagıl ar krop nel, ñag pak lıni gal. Ni pai okok warıkıl, nonım nap sıkop krop niŋel, milik yapek, krop ñag pak lilan, agıl, kain gi dam bi minim niŋep bi okok niŋmagıl ar krop nel, ñag pak lıni gal. ¹³ Yad pis ken middenıgabım ak niŋıl, ni bep milik kal niŋni gal ak pen, ni bi bin bi an an, kılıs gılıg gi, yip ma kırıg git, cıg gılıg gi nep middenıgabım okok, niın kisen agebin

ak apenigab ak, God n̄bep d̄ komiñ yoknigab,” agak.

*Kisen tap t̄imel yib m̄iseñ linigab, agak
(Mat 24:15-28; Luk 21:20-24)*

14 “Pen tap b̄il asik mosik gep ak, kau ne ma ameb s̄injak amil warikil midenigab, niñnjigabim ak, n̄bi bin bi karip lim Judia midenimib okok, kasek pirk gi dim gol okok amnimib. (N̄bi bin bi minim aul miñi nep udin li niñebim okok, minim wagin ak tik niñ tep ginimib.) **15** Bin bi karip ar alan midenimib okok, tap yad ognap dinim, agil, adik gi s̄injak eyan ma amnimib; karip miñan eyan ma amnimib. **16** Bin bi wög dai okok ajenimib okok, walij par yad alap dinim, agil, adik gi karip ma amnimib. **17** Pen ñin nibak, bin ñi pabag sek midenimel okok abe, bin ñi painjan ci ñenimel okok abe, koslam yib pirk gi amnigal. **18** Tap ginigab nibak, God nop sobok gil, karip yiñgen geb ñin ak ma ginimij, agnimib. **19** Tari ginig: God birarik ped okok karip lim gi lak ñin ak tikil, mid damil miñi midobin ñin aul, tap timel nibak rek alap ma gak; kisen okok ak rek nep tap timel nibak rek alap ma ginigab. **20** Tap timel nibak per gipkop, bin bi magilsek kim sakplap. Pen Bi Kib ne bin bi ne dinigab okok krop gos niñil, mer agek me, tap timel nibak yokop won alap ginigab.

21 “Ñin nibak bin bi ognap nibep apil, ‘Niñim! Krais middeb aul! Krais middeb adan!’ agenimel ak, niñid agebal agil, gos ma niñnimib. **22** Bin bi ognap, God bin bi ne ke ag lak okok krop din, agil, esek agil agnigal, ‘Yad me Krais; yad me bi

God mìnìm agep bì alap,’ agıl, tap ma gep rek ognap gìnigal. Pen God bin bì ne ke ag lak okok ma dìnigal, mer. ²³ Nıb ak, nıŋ̄ tep gìnitmıb. Tap tari tari kisen gìnigab ak, yad nıbep agen nıpmım ak me, nıŋ̄ tep gılıg gi middenımıb.

*Jisas kisen adık gi onigab
(Mat 24:29-31; Luk 21:25-28)*

²⁴ “Pen mıker kıb nıb okok gi sakek nıŋ̄lig gi, pıb ak kıslım gił, takın ak melık ma gìnigab. ²⁵ Gap okok seb kab ar alan nıb piğ ju yap apek nıŋ̄lig gi, tap seb kab ar alan mıdeb okok, okdan nıb okol nıb gìnigab. ²⁶ Nı̄n nıbak, Bı̄ Nı̄ ne kılıs ke yıb dıl, melık tep aknıb ke sek kımı bad nab sıňak apek nıŋ̄lig gi, bin bı̄ nop nıŋ̄nigal. ²⁷ Pen ejol ne okok ag yokek karıp lım ke yımňak yımňak magılsek tıgoŋ̄ tıgoŋ̄ okok amıl, bin bı̄ ne ke ag lak okok pon dıl nop donıgal.

*Mab silip lınígab
(Mat 24:32-35; Luk 21:29-33)*

²⁸ Jisas agak, “Nıbi mab tauan okok nıŋ̄nigabım ak, mìnım agebin aul nıŋ̄ tep gìnigabım. Mab tauan okok sılıp lıl, wös gek nıŋ̄lig gi, mıñi pıb lıníg geb, agıl nıpmım. ²⁹ Nıb ak rek, kisen tap agebin okok gek nıŋ̄lig gi, ‘Mıñi maŋ̄ mıdeb, Jisas agak rek gìnig geb,’ agıl nıŋ̄nigabım. ³⁰ Yad nıbep nıŋ̄ıd yıb agebin. Bin bı̄ mıñi mıdebal okok ognap mıdel nıŋ̄lig gi, tap nıb okok gi sakek, kisen kımnıgal. ³¹ Seb kab ar alan abe, lım dai wagın aul abe kır gìnigab; pen mìnım magıl yad okok ma kır gìnigab; per per nep middenıgab.

*Ñin akal onigain ak bi alap ma niñip, agak
(Mat 24:36-44; Luk 17:26-30,34-36)*

³² “Ñin akal aka magil akal onigain ak, bin bi ognap ma nopal, ejol okok ma nopal, yad Ñi ak, ak rek nep ma nipin; Bapi nep niñip. ³³ Nib ak me, ñin akal onigain ak ma nipiñrek, per per niñ tep yib gilg git midenimib.

³⁴ “Onigain ñin nibak, kesim agnig gebin ar aul rek. Bi kib alap karip ne ak kiriñ gil migan alap amniñ git, bi wög gep ne okok krop wög ar ke ke ag lili, ‘Wög niñ niñ ginimib,’ agil, bi ne kijon wagin kod midenigab ak nop agnigab, ‘Niñ tep yib gil midenimin,’ agil, amniñ gab. ³⁵ Nibi ak rek nep, magil akal bi karip nap nib ak onigab ak ma nipiñrek, niñ tep gil midenimib. Digep won ak onigab aka, kislim nab kib eyan onigab aka, kilokil gaul ginigab won ak onigab aka, kislim sek onigab, agil, ma nipiñ. ³⁶ Nibi kinem niñlig git, kasek oniminiñ rek lip ak me, niñ tep gil midenimib. ³⁷ Pen nibep nep ma agebin; bin bi okok magilsek ak rek nep agebin, niñ tep gil midenimib!” agak.

14

*Jisas nop titi gil ñag pak lin, agil, gos ak niñlak
(Mat 26:1-5; Luk 22:1-2; Jon 11:45-53)*

¹ Pen Juda kai Pasopa ñin kib ak abe, Bred Yis Sek Ma Ñiñeb ñin kib ak abe yokop ñin omal nep midék niñlig git, bi God nop tap sobok gep bi kib okok abe, bi lo minim ag ñeb bi okok abe, Jisas nop titi gil, kapkap di cici lili, dam ñag pak lin, agil, niñ gil gos niñlak. ² Pen gos alap niñil aglak,

“Pasopa ñin aul nìg gon, bin bì konjai nep sìñ aul warikil, pen pen gìl, cìnop gi tìmel gìnigal,” agìl, kìrig gìlak.

³ Jisas karip tìrig tìroñ Betani amìl, Saimon karip ak am bìsig gìl, tap ñìbelak. Bì Saimon nìbak, ned soi sapeb lak ak, Jisas gek, komiñ lak. Pen tap ñìbel nìñlig gi, bin alap wel ki tep oweñ mani kìb taupal ak, barol sek dapił, nab sìñak ti pañil, Jisas nop nabic ar alan soñ gak. ⁴⁻⁵ Son gek, bì mìdelak nìb okok, ognap nìñel, cìbur kìrop aliksek lek, kìri ke aglak, “Wel nìbak sìkim gìl, mì nokim alap bì alap wög gìl mani dìñigab rek ak dìl me, bin bì tap ma mìdeb okok kìrop ñeb ak pen tari gìnig nìg gìl yokop soñ gìp?” aglak. Nìb agìl, bin nìbak nop ag julak.

⁶ Nìb agelak, Jisas kìrop agak, “Tari gìnig nìb agebiñ? Nop kìrig gìm! Yìp gìp nìbak, gi rep yìb gìp. ⁷ Bin bì tap ma mìdeb okok, nìbep eip per nep mìdenigal rek, ñin ognap kìrop tap ñìñig, ñìñigabiñ. Pen yad eip per ma mìdenigabiñ. ⁸ Bin nìbaul, tap ne gep rek ak, gìp. Kìmen, wel ki tep oweñ ak li ñìl tìgel gìnigal rek, yìp ned li ñìb. ⁹ Nìb ak, yad nìbep nìñid agebin, kìsen mìnìm tep yad ak karip lìm yìmñak yìmñak magìlsek ag ñel amek nìñlig gi, ne gìp nìbak sek agel, kìri bin nìbaul nop gos saköl ma gìnigal,” agak.

*Judas, Jisas nop ñag pak lìlañ, agìl, mìmìg gak
(Mat 26:14-16; Luk 22:3-6)*

¹⁰ Pen Jisas bì ne alap Judas Iskariot, Jisas nop mìmìg gìnìm agìl, bì God nop tap sobok gep bì kìb okok amnak. ¹¹ Bì God nop tap sobok gep bì kìb nìb okok, mìmìg gak nìbak nìñil, tep

gek, aglak, “Nep mani ognap ñinigabın,” aglak. Agelak me, Judas, “Titi gıl agen, kiri apıł Jisas nop dad amnímel,” agıl, gos ak pıyo nıñ mıdeklar.

*Pasopa ñin ak miñi, agıl, tap ñiñlak
(Mat 17:17-25; Luk 22:7-14,21-23; Jon 13:21-30)*

¹² Bred Yı̄s Sek Ma Ñıñeb ñin kıl ak apek, Pasopa kaj sipsip ñılık pak sobok gi ñıñeb ñin ak, Jisas bı̄ ne okok nop ag nıñıl aglak, “Pasopa tap cın ñiñnigabın ak, mı̄gan akal gi jın giñ?” aglak. ¹³ Agelak, Jisas bı̄ ne omal ag yokıl agak, “Ñı̄ri taun kıl ak amıl nıñnigair, bı̄ alap ñı̄g mıl dap padı̄kenigab; nop nabı̄ñ pakıl eip amnímir. ¹⁴ Bı̄ nı̄bak amıl karıp mı̄gan amonı̄mırı̄, ñı̄ri mal bı̄ karıp nı̄bak nap nı̄b ak nop ag nıñıl agnı̄mir, ‘Mı̄nım ag ñı̄b bı̄ agı̄p, “Bı̄ yad okok eip Pasopa tap ñiñnigabın karıp mı̄gan akal?” agı̄p,’ agnı̄mir. ¹⁵ Ñı̄ri ag nı̄jer, ne nı̄rep dam karıp ar alan, tap okok magı̄lsek mı̄deb ñılık mı̄gan kıl ak yomnı̄gab. Yomek, tap ñiñnigabın ak ñılık mı̄gan nı̄bak gi jın genı̄mir,” agak.

¹⁶ Jisas kırop mal nı̄b ag yokek, taun kıl ak amıl nı̄nrek, Jisas agak rek nep mı̄dek. Ñı̄ñıl, Pasopa tap ñiñnig gılak ak, gi jın girek.

¹⁷ Dı̄gep won ak, Jisas bı̄ ne aknı̄b umı̄gan alan okok eip amjakıl, ¹⁸ bı̄sı̄g gıl tap ñı̄blı̄g gi agak, “Yad nı̄bep nı̄ñıd agebin, bı̄ yad eip tap jı̄m ñı̄l ñı̄bobın sı̄ñaul nep, bı̄ alap, yı̄p ñı̄g pak lı̄lan, agıl, yı̄p mı̄mig giñigab,” agak.

¹⁹ Nı̄b agek, bı̄ ne okok yı̄mig gek, gos mı̄ker nı̄ñlı̄g gi, nop nokım nokım ag nı̄ñlı̄g gi aglak, “Nak yı̄p ageban aka?” aglak. ²⁰ Agelak, Jisas agak, “Ñı̄bi bı̄ yad aknı̄b umı̄gan alan mı̄debım

okok, bî alap nîg gînîgab. Bî nîbak me, yad eip tap kînañ nokîm jîm nîl nîbobiñ aul. ²¹ Yad Bî Nî ne, God Mînîm nû kîl tîkîl aglak rek nep kîmnîgaiñ ak pen bî yîp ñag pak lîlañ, agîl, mîmîg gînîgab ak, nop yîmîg nîjebin. Ne yur kîb dînîgab ak me, nop ma tîk doplap ak tep,” agak.

*Jisas bî ne okok kîrop bred wain ñak
(Mat 26:26-30; Luk 22:14-20; 1Ko 11:23-25)*

²² Tap ñîblîg gi, Jisas bred ak dîl, God nop tep, agîl, tî pañîl, bî ne okok kîrop ñîlîg gi agak, “Dî nînîjîm! Ak mîb goñ yad,” agak.

²³ Pen ñîg wain kap ak, ak rek nep dîl, God nop tep, agîl, bî ne okok kîrop ñek, magîlseñ ñîbel nînîlîg gi, agak, ²⁴ “Ñîg aul, lakañ yad. Lakañ yad soñ gi yonîgab ak me, God mînîm kîlis nînîd ag lak rek, bin bî konjai nep nop eip dî jîm nînîgab,” agak. ²⁵ Nîb agîl agak, “Yad nîbep nînîd agebin, yad ñîg wain kauyan ma ñînîgaiñ. Yokop nep mîden, God bin bî dîl seb kab ar alan sîñak kod mîdenîgab ñîn ak nep, ñîg wain kîsen nîb ñînînîgaiñ,” agak. ²⁶ Nîb agîl, bî ne okok eip God nop sobok gep kîmep alap agîl, Olip Dîm amnîlak.

Jisas Pita nop agak, “Yad Jisas nop ma nîpin,’ agnîgan,” agak

(Mat 26:31-35; Luk 22:31-34; Jon 13:36-38)

²⁷ Jisas bî ne okok kîrop agak, “God Mînîm ak nû kîl tîkîl aglak, ‘God ne agak, “Yad bî kaj sipsip mîkep ak nop pak len, kaj sipsip okok pîrîk gi ke ke amnîgal,” agak,’ aglak. Nîb ak rek, mîdak mîdak nîbi magîlseñ yîp kîrig gi, pîrîk gi amnîgabim. ²⁸ Pen yad kîmîl, warîkîl karîp lîm

Galili amen, nı̄bi kisen nı̄nigabım,” agak. ²⁹ Nı̄b agek, Pita agak, “Bı̄ ognap nep kırı̄g gını̄mel rek lıp ak pen yad nep ma kırı̄g gını̄gain, mer,” agak. ³⁰ Agek, Jisas agak, “Yad nep nı̄njı̄d agebin, mı̄nī nı̄n aul nep, kı̄slı̄m nab eyan̄ kıllokıl sık omal ma agnı̄gab won ak, ‘Yad Jisas nop ma nı̄pin,’ agıl, yı̄j omal nokı̄m we nı̄nı̄gan,” agak.

³¹ Agek, Pita mını̄m kılı̄s yı̄b agıl agak, “Yı̄p nak eip nı̄ag pak lı̄níg, nı̄ag pak lı̄nímel ak pen yad Jisas nop ma nı̄pin, agıl, ma agnı̄gain,” agak. Jisas bı̄ ne okok magı̄lseklə, Pita agak rek nep aglak.

*Jisas God nop sobok gī midek
(Mat 26:36-46; Luk 22:39-46)*

³² Jisas bı̄ ne okok eip mab wög dai Getsemani amıl kırrop agak, “Nı̄bi sı̄ňaul bı̄sığ mı̄dem, yad am sobok gını̄g amebin,” agak. ³³ Nı̄b agıl, Pita, Jems, Jon kırrop poŋ dı̄ damıl, gos par lı̄líg gī agak, ³⁴ “Mı̄dmagıl yad ak yur gī dap yowı̄p ak, kı̄mnı̄m rek lıp. Nı̄bi wagın̄ aul mı̄dıl, nı̄n mı̄denimı̄b,” agak. ³⁵ Nı̄b agıl, kırrop sı̄ňak ag lı̄l, ne yokop ulep nı̄b sı̄ňak amıl, lı̄m dai eyan̄ yap pakıl, yur kı̄b dı̄níg gek nı̄bak, Nap ne mer agnı̄mın̄ aka mer ma agnı̄mın̄, agıl, sobok gı̄líg gī mı̄deklə. ³⁶ Nap nop sobok gı̄líg gī agak, “Bapi, nak tap okok magı̄lseklə, gep ak nep mı̄deb. Tap yı̄p gını̄g geb ak, yad mı̄ker kı̄b mı̄deb. Nak yau agnı̄mın̄, yı̄p aknı̄b ma gını̄mın̄. Pen tap yı̄p tari gını̄g genı̄mın̄ ak, gos yad nı̄nı̄m ar ak ma gını̄mın̄, gos nak ke nı̄njeban ar ak nep yı̄p gını̄mın̄,” agak.

³⁷ Jisas nı̄b agıl, adık gıl bı̄ ne omal nokı̄m mı̄delak sı̄ňak apıl nı̄ňak, kırı̄ pīs nep wı̄sın̄ kın̄ amnı̄lak. Nı̄b ak, ne Pita nop agak, “Saimon, ti

gİNİG gİL wİSİN kaneban? Yokop aua nokİM alap nep nİj mİDENİMİN rek ma lİP ar?” agak. ³⁸ Nİb agİl, bİ ne okok kİrop agak, “CİN tap tİmel gİjİN rek lİP, agİl, nİj rep gİL, God nop sobok gİlİg gİ mİDENİMİb. Gos nİbi ak gİNİMİb rek lİP ak pen mİb gon nİbi yİRİK marİk gİp,” agak. ³⁹ Nİb agİl, kauyanJ adİk gİ amİl, Nap nop ned sobok gak rek, kauyanJ sobok gak. ⁴⁰ Pen kauyanJ adİk gİ apİl nİnjak, bİ ne okok pİs nep wİSİN kal apek kİN amnİlak. Nİnjİl, kİrop agak, “Nİbi wİSİN kİnebİm ar?” agak. Agek, nabİnJ dİl, pen agnİmel rek ma lak.

⁴¹ Pen Jisas kİsen amİl, adİk gİ apİl kauyanJ wİSİN kİnelak ak nİnjİl agak, “Nİbi yokop kİN mİDEBİM ar? Me tep! Ne bİr owİp. Nİbi nİnjİM! Bİ alap apİl, Bİ Nİ ne kain gİL, bİ tap si tap tİmel gİpal okok kİrop nİnİg geb. ⁴² Warİkem amnİn! NİnjİM! Bİ yİp kain gİp apeb aul,” agak.

Jisas nop tİg cİcİ lİlak

(Mat 26:47-56; Luk 22:47-53; Jon 18:3-12)

⁴³ Jisas kİrop mİNİM nİbak agek nİnjİg gİ, magİl nİbak nep, bİ ne aknİb umİgan alan bİ alap, Judas, bİ konjai nep poŋ dİl apjakak. Bİ nİb okok, bİ God nop tap sobok gep bİ kİb okok abe, bİ lo mİNİM ag ñeb okok abe, bİ mİNİM tİg bİlokep okok abe, ag yokel olak. Kİri tu par kİd ognap dİl, yİR pakep ognap dİl, olak. ⁴⁴ Judas ned kİrop ag lİl agak, “Yad bİ alap nop amİl ag wasu dİl, tİg bom sİlokİl, mİlk ñİbenİgain ak, bİ me elek, agİl, nop tİg cİcİ lİl, dİ wös gİL dad amnİmİb,” agak.

45 Judas Jisas midek sijak amjakil, “Minim ag ñeb bi,” agil, nop di bom siłokek niñlig gi, **46** bi ognap apil, Jisas nop tiç cici lila.

47 Jisas tiç cici lel niñlig gi, Jisas bi ne alap warikil, tu par kid ne ak di lip gi dil, bi God nop tap sobok gep bi kib yib ak wög nop gi ñoligip bi ak, nop timid pis kid ak pis nep tib ajan ñag yokak.

48 Pen Jisas bi nop tiç cici lila okok kirop agak, “Nibi tu par kid dil, yir pakep dil, yip tap si pilgi dep bi alap, agil, apebiñ ar? **49** Yad per per God sobok gep karip ak amiñ, nibep eip midil, bin bi okok kirop minim ag ñoligipin ak pen yip tiç cici ma lipekk. Pen miñi kiri God Minim ak nu kil tikil aglak rek nep gebim,” agak. **50** Pen won nibak nep, Jisas bi ne okok magilsek nop kiriç gil pirk gi am saklak. **51** Bi praj alap, walij parsek alap nep yimil, Jisas nop dad amelak ak kisen amek, nop abe tiç cici lin, agel, **52** pirk amek, walij par nop ak tiç ju del, ne magil nep pirk amnak.

Jisas nop minim kib aglak

(Mat 26:57-68; Luk 22:54-55,63-71; Jon 18:13-14,19-24)

53 Jisas nop dam, bi God nop tap sobok gep bi kib yib karip ak amnilak. Dad amelak, bi God nop tap sobok gep bi kib okok lila, bi minim tiç bilokek okok lila, bi lo minim ag ñeb bi okok lila, apil karip nibak mogim gilak. **54** Pita pen lisim lisim niñ damil, bi God nop tap sobok gep bi kib yib karip ne ak amjakil, bi karip nibak wög gelak okok eip bisig gil, mab manjil midelak. **55** Bi God nop tap sobok gep bi kib okok abe, Juda Kansol

kib bì okok magilsek abe, Jisas gi tagoligip minim wagin alap dil, nopal nagaq pak lin, ag piyo niñ mer niñlak. ⁵⁶ Bin bi koñai nep dapel, Jisas nopal minim esek ar ognap aglak ak pen minim aglak ak adip adip ma aglak. Ke ke agel, minim wagin ognap ma niñlak. ⁵⁷ Pen ognap warikil, tom agil, aglak, ⁵⁸ “Cin niñ midon, ne agak, ‘God sobok gep karip, niñmagil dil gilak aul, yad tib wal gi yokil, niñ omal nokim ak, kauyan gi linigain. Kiri niñmagil dil gipal rek ma ginigain; yad ke karip kisen nib ginigain,’ agak,” aglak. ⁵⁹ Minim aglak nibak ak rek nep adip adip ma aglak; ke ke aglak.

⁶⁰ Bi God nopal tap sobok gep bi kib yib ak warikil, Jisas nopal agak, “Minim nep agebal ak, nak minim pen alap ma ageban an?” agak. ⁶¹ Agek, Jisas minim alap pen ma agek, kauyan ag niñil agak, “Nak me Mesaia ak, Bi Kib tep ak Ni ne ak akan?” agak. ⁶² Agek, Jisas agak, “Yau me. Me yad nep. Yad, Bi Ni ne, Bi Kib kilis ke yib niñmagil yipid pis ar ne bisig mid kiring gil, seb kab ar alan siñak nib, kimi bad nab nab lil apenigain, niñniqabim,” agak.

⁶³⁻⁶⁴ Jisas nib agek, bi God nopal tap sobok gep bi kib yib ak, walij ne okok ke tig bil bil gilig gi agak, “Ne God yib ne ak tib juosip ak bir nipiñ! Nib ak, bin bi ognap ma ag niñjin. Ne gi timel gip ak misen agip me ak. Nib ak, nibi tari gos niñebim?” agak. Agek, bi kib okok magilsek warikil, aglak, “Bi nib gil ageb nibak, nopal nagaq pak lep,” aglak. ⁶⁵ Nib agil, bi ognap Jisas nopal kiniñk nagaq, walij bad alap di udin nopal ak karik nib, nopal paklig gi aglak, “Nak ke niñil, cinop agek niñin, nep bi an

pakeb?” aglak. God sobok gep karip bi polisman okok, ak rek nep nop tapin magil nep paklak.

*Pita agak, “Yad Jisas nop ma n̄ipin,” agak
(Mat 26:69-75; Luk 22:56-62; Jon 18:15-18,25-27)*

⁶⁶ Pita amil bisigak sijak nep midék niñlig git, bin praj alap, bi God nop tap sobok gep bi kib yib ak nop wög git ñoligip alap apjakil, ⁶⁷ Pita mab tin kab midék sijak niñil, agak, “Nak ak rek nep Jisas bi Nasaret nib ak eip ajenak,” agak. ⁶⁸ Agek, Pita agak, “Nak tari ageban? Minim ageban ak adi ma n̄ipin,” agak. Nib agil, mis eyan amek niñlig git, kilokil sik agak. ⁶⁹ Bin praj nibak nep, Pita nop kauyan niñil, bin bi midelak okok krop agak, “Bi aul bi ne alap,” agak. ⁷⁰ Agek, Pita kauyan mer agak.

Yokop magil alap midil, bin bi warik midelak nib okok, Pita nop kauyan aglak, “Nak ak rek nep karip lim Galili nib ak me, cin n̄ipin nak abe bi ne alap,” aglak. ⁷¹ Agelak, Pita agak, “Bi Kib niñ mideb; tom agen, yip ñag pak linigab. Pen niñid yib agebin! Bi nib agebim ak yad ma n̄ipin yib!” agak. ⁷² Nib agek niñlig git, kilokil ak kauyan sik agak. Sik agek, Pita Jisas ned agak, “Kilokil sik omal ma agnigab won ak, ‘Yad Jisas nop ma n̄ipin,’ agil, yiñ omal nokim we ñinigan,” agak minim ak niñek, mapin gek, sil kib agak.

15

*Jisas nop dam Pailot midék dad amniłak
(Mat 27:1-2,11-14; Luk 23:1-5; Jon 18:28-38)*

¹ Kìslìm sek, bì God nop tap sobok gep bì kìb okok lìl, bì lo mìnìm ag ñeb bì okok lìl, bì mìnìm tìg bìlokep okok lìl, Juda Kansol bì kìb okok magìlseklìl, magìlsekmìnìm ag bìm gìl, Jisas nop nag lìl, dam gapman bì kìb Pailot mìdek sìñak dad amnílak. ² Dad amel, Pailot Jisas nop agak, “Nak Juda bin bì kiñ kìri ak akan?” agak. Agek, Jisas agak, “Me nak apan me ak,” agak.

³ Bì God nop tap sobok gep bì kìb okok Jisas mìnìm kìb agìl mìnìm ke ke konjai nep aglak. ⁴ Nìg gek, Pailot Jisas nop agak, “Nep mìnìm konjai agebal ak, nak pen mìnìm ognap ma ageban añ?” agak. ⁵ Agek, Jisas pen mìnìm ma agek, Pailot gos par yìb nep nìñjak.

Juda bin bì okok aglak, “Jisas nop mab bak alañ ñag pak lan!” aglak

(Mat 27:15-26; Luk 23:13-25; Jon 18:39-19:16)

⁶ Pen Juda kai Pasopa ñìn kìb ak apek, per amìl Rom gapman bì kìb Pailot nop ag nìñjel, kìrop bì nagìman kìri ag nìñölìgìpal bì ak nep yokop ag söñ yokoligìp. ⁷ Pen mìnek nibak, bì alap yìb ne Barabas bin bì ognap dìl, Rom gapman eip pen pen gìl, cìp ñag pak lìlak rek, kìrop mìñ lel mìdelak. ⁸ Bin bì okok ap mogìm gìl, Pailot nop bì nagìman per ag nìñölìgìpal rek ag nìñjel, ⁹ Pailot kìrop agak, “Juda kiñ kìb nìbi ak, nìbep wìsìb yoknìm aka?” agak. ¹⁰ Tari gìnìg: Pailot ne ke nìñjak, bì God nop tap sobok gep bì kìb okok, Jisas nop yokop mìlik yapek, nop dap ñìlak. ¹¹ Pen bì God nop tap sobok gep bì kìb okok, bin bì okok kìrop aglak, “Pailot nop agem, Jisas mer, Barabas nop wìsìb yoknìmìñ,” aglak. Nìg gel,

bin bî okok Pailot nop aglak, “Barabas nop cînop wîsîb yokan,” aglak. ¹² Nîb agelak, Pailot agak, “Nîb apîm ak, pen bî nîbaul nîbi Juda kiñ cîn apîm ak, nop tari gînîm?” agak. ¹³ Agek, kîri mînîm bleble gîl aglak, “Nop mab bak alan ñag pak lan!” aglak. ¹⁴ Agelak, Pailot agak, “Ne tari gî tîmel gek, nop nîg gînîm?” agak. Nîb agek pen kîri bleble yîb gîl aglak, “Mab bak alan ñag pak lan!” aglak.

¹⁵ Pen Pailot, mînîm kîlis aglak nîbak dîl, bin bî okok kîrop tep gañ, agîl, Barabas nop yokop ag yokîl, bî ne ognap kîrop agek, Jisas nop nag lîl, tapîn magîl paklak. Jisas nop pak dai juel nîñlîg gî, Pailot agak, “Nop dam mab bak alan ñag pak lîm,” agak.

*Ami bî okok Jisas nop ag julak
(Mat 27:27-31; Jon 19:2-3)*

¹⁶ Ami bî okok, Jisas nop dam gapna Pailot karîp ne mîgan eyan dad amîl, bî yakam kîri magîlsek kîrop sîk agel apelak, ¹⁷ walîj lakañ parsek alap, gapman bî kîb okok tol gî mîdeligîpal rek Jisas nop tîm ñîl, tap ñu ñu sek ognap tîk dapîl, kiñ tol gîpal usajîl bad rek alap gîl, nop nabîc alan tol gî ñîlak. ¹⁸ Tol gî ñîl, Jisas nop aleb aleb ñîlîg gî aglak, “Nak Juda kiñ kîb per nep mîdenimîn!” aglak.

¹⁹ Nîb agîl, yîr dîl, nabîc nop pakîl, nop kîñîk ñag ñîlak. Mîdek ulep sîñak kogîm yîmîl, kîri kiñ nop göligîpal rek, nop kîbor kîyan gîlak. ²⁰ Nop nîg gîl ag juîl, walîj lakañ parsek nop tîm ñîlak ak tîg ju yokîl, walîj ne ke ak yîm ñîl, mab bak alan ñag pak lînîg dad amnîlak.

*Jisas nop mab bak alan ñag pak lîlak
(Mat 27:32-44; Luk 23:26-43; Jon 19:17-27)*

21 Kiri nab sînjak amlig gi, Aleksada Rupas mamil mal nap kiri Saimon, Sairini taun nîb bi ak, okok gi tagil, apil Jerusalem amnig amek ak, nop nabîñ pakîl, kîlis gił, aglak, “Jisas mab kros ak dî ka gił dad noñ!” agel, dîl kîrop eip amnak. **22** Nîg gił amił, Jisas nop damîl karîp lîm sînjak mînîm yîb yîb Golgota agöligipal kau sînjak amjaklak. Golgota mînîm wagin ak “Cîp Nabîc Cög Tîñjîl.” **23** Amjakîl, kiri nîg wain alap dîl, marasin mö apal ognap dî piñjîl adîk madîk gił, Jisas nop ñîlak pen ma ñîñjâk. **24** Jisas nop mab bak alan ñag pak lîl, walij nop okok dîl, nonîm li ke ke dînîg, sadu rek giłig gi dîlak.

25 Pîb kîslîm sek lîm gi yokîl yokop sînjeped alan owak won ak, Jisas nop mab bak alan cîpîl pak lîlak. **26** Cîpîl pak lîl, tari gînîg ñag pak lîlak mînîm ak, mab kros bak ar alan ñu kîl tîklak:

JUDA KAI KIN KIRI ME AUL.

27 Mînek nîbak, bi tap si dep omal ak rek nep ñag pak lîlak, alap ñîn yîpid gił pîs kîd, alap ñîn aŋîdken pîs kîd. **28** Gîlak nîbak, God Mînîm ak ñu kîl tîklîl, gînîgal aglak rek nep gîlak. Mînîm nîbak ñu kîl tîklîl aglak, “Nop ñîñjel, bi tap tîmel gep alap rek lînîgab,” aglak.

29 Bin bi okok ap ran ap yaplıg gi, Jisas nop ñîñjîl, nabîc gor mar gił, nop ag julig gi aglak, “Nak, ‘God sobok gep karîp ak tîb wal gił, ñîn omal nokîm kauyan gi lînîgain,’ agnak ak, **30** mîñi nak ke gił, mab kros bak alan kîrîg gił, lîm wagin eyan yapıł komîñ amnoñ,” aglak.

31 Bi God nop tap sobok gep bi kib okok abe, bi lo minim ag neeb bi okok abe, Jisas nop ak rek nep ag julig gi, kiri ke nep pen agek pen agek gil aglak, “Bin bi ognap kirok gek komin amnillak ak pen miini nod ke gek komin amnimin rek ma lip. **32** Ne per agip, ‘Isrel bin bi Mesiia midebin, Isrel Kin midebin,’ agip rek, miini nop mab kros bak sin alan cipil pak lipal ak, ne ke ak rek nep warikil wagin eyan yapil sinjaul apek, niyil niyid agip, agil, nop niy diniigabin,” aglak. Pen bi Jisas eip nang pak lilk omal Jisas nop ak rek nep ag jurek.

Jisas kimak

(Mat 27:45-56; Luk 23:44-49; Jon 19:28-30)

33 Pit nab sinjepel owak won ak, kislim gil, mid damil, pit kim gak won ak kauyan melik gak. **34** Melik gek niyliig gi, Jisas meg migan dap ranil, sik agil agak, “Eloi, Eloi, lama sabaktani?” agak. Hibrus minim agak nibak minim wagin ak, “God yad. God yad. Yip ti giniig kiriig gipan?” **35** Agek, bin bi ulep nib sinjak midelak okok niyil aglak, “Niyim! Ne Ilaija nob sik ageb,” aglak.

36 Pen bi alap tap sain matres rek bad alap dit, nit wain mani sikol taupal migan eyan tauil, Jisas nob nen niyaj, agil, gamil par alap di kabis nagiil, midel ar alan nitlig gi, agak, “Cin niy midon, Ilaija apil, nob tig asik dap lim wagin eyan linigab aka?” agak.

37 Nib agil, niy midel niyliig gi, Jisas sik kib agil, ake bad kiri gak. **38** Won nibak nep, walij par kib God sobok gep karip magil nitlik migan eyan kijon pilin gilak ak, nab sinjak pak bil bil gil, ke ke pis pis amil migan yik midel.

39 Bi ami okok kod midek bi kib ak, mab kros bak nab siŋaul ar siŋ alaŋ midek ak, Jisas nib agil kimak ak niŋil, agak, “Niŋid! Bi nibaul God Ni ne yiſ!” agak.

40-41 Bin koŋai nep Jisas eip Jerusalem olak okok, apil gol siŋak midelak. Nab nibak, bin omal nokim Jisas nop kisen gil wög ognap gi nöligipal karip lim Galili. Bin Maria omal miderek; bin yib alog nib omal, alap Magdala taun nib, alap Jems Josep mamil mal nonim kiri ak. Bin alap yib ne Salomi. Bin nib okok magilsek niŋ mideł niŋlig gi, Jisas kimak.

Josep ne Jisas mi'b goŋ kab mi'gan siŋak ti'gel gak

(Mat 27:57-61; Luk 23:50-55; Jon 19:38-42)

42-43 Josep bi Arimatia taun nib, Juda Kansol kib bi gep alap, God bin bi dil kod midenigab niŋ nibak kod midoligip. Bi nibak, tol God nop sobok gep niŋ ak, miñi tap gi jin gep, agil, tap gi jin gek. Jisas kimak ak niŋil, karip manj dignig geb, agil, miñi cip se ti'g asik dam ti'gel giñim, agil, ma pirkak; Pailot midek ak amil, ag niŋak. **44** Ag niŋek, Pailot, Jisas bir kimak minim ak niŋil, pak ju dil, bi ami si'kop kod midek bi kib ak nop si'k agek, apek, ag niŋak. **45** Ag niŋek agak, “Midarik kimib,” agak. Ni'b agek, Pailot Josep nop agak, “Yau. Cip se dam ti'gel gan,” agak.

46 Agek, Josep walij tid kib alap tauil, amil cip se ti'g asik dap yapil, walij ak di magilsek kom kam gil, damil kab mi'gan kisen nib nep jirik lilkak kab mi'gan ak ti'gel gak. Ti'gel gil, kab salai kib alap ti'g go ga gi damil, cip ti'gel ki'jon ak pilin gak.

47 Maria Magdala eip, Maria Josep nonim ak eip, niñ mideł niñlig git, cip tigel gitlak.

16

Jisas warikak

(Mat 28:1-8; Luk 24:1-12; Jon 20:1-10)

1 Juda God nop sobok gep niñ kiri ak ap padikek, Maria Magdala ak, Maria Jems nonim ak, bin Salomi ak, cip se ak wel li niñin, agil, amil wel ki tep ognap tau dap lel kinak.

2 Minek Sade kislim sek warikil, piñ bir kisen nep lim git yokek, cip tigel gitlak siñak amelak. **3** Kanib nab siñak amlig git aglak, “Kab kib cip tigel kijon pak piñin gitlak ak, bi an tig kilili git gol okok yoknitgab?” aglak. **4** Nit agil, amjakil niñlak, kab kib yib cip tigel kijon pak piñin gitlak nitbak, bir lili git amil gol siñak midek. **5** Niñil, kiri miñan nitbak sikit amil niñlak, bi praj walij tid parsek yimak alap, niñmagil yipid pis ken bisig midek. Nop niñil pirkak. **6** Pirkelak, kiroq agak, “Ma pirknimitb. Yad niñin, niñbi Jisas bi Nasaret nit, mab bak alan ñag pak lilkak ak nop niñniñig apebit. Pen niñim! Ne siñaul ma mideb. Ne midarik nep warikil amib. Nop tigel git lilkak kau aul ap niñim. **7** Pen kasek amil, bi ne okok Pita eip agnimir, ‘Jisas ne ned amil Galili midenigab. Ne ke niñep ned agak rek, niñbi amil nop niñniñigabit nit okok,’ agnimir,” agak.

8 Nit agek, bin okok jel gek, niñ tob jep jep dek, cip tigel soñ amil kiri git, piñ git rikit ag amnilak. Pirkak niñil bin bi ognap kiroq miñim nitbak ma ag nitlak.

*Maria Magdala Jisas nop nı̄ŋak
(Mat 28:9-10; Jon 20:11-18)*

⁹ Jisas k̄mıl, ńın sabdañ eyan ak warıkıl, ned yı̄b amił, Maria Magdala m̄idek sı̄ŋak m̄iseñ lek, nop nı̄ŋak. Pen bin nı̄bak nop ned k̄jeki k̄yob ńılık aknı̄b ar onjı̄d ak abanı̄ ńag m̄idek nı̄ŋıl Jisas ag m̄is yokak. ¹⁰⁻¹¹ Ne Jisas nop nı̄ŋıl, amił b̄i ne okok sıl ag m̄idelak nab sı̄ŋak amił, Jisas komı̄ŋ m̄ideb nop nı̄pin, agek, k̄iri p̄ı̄s nep k̄imı̄b, agı̄l, m̄inım nop ak ma nı̄ŋ d̄ı̄lak.

Jisas b̄i ne omal kanı̄b nab sı̄ŋak amił nop nı̄ŋrek

(Luk 24:13-15)

¹² K̄isen pen, Jisas b̄i ne omal karıp lı̄m m̄igan alap ḡı̄ ajerek, Jisas b̄i aknı̄b ke rek lı̄l apı̄l, kanı̄b nab sı̄ŋak m̄iseñ lek, nop nı̄ŋıl, ¹³ amił b̄i ne ognap k̄rop ag ńerek ak pen, nı̄ŋı̄d agebir, agı̄l, m̄inım k̄rop ma nı̄ŋ d̄ı̄lak.

M̄inım tep yad ak bin b̄i okok k̄rop ag ńinımı̄b, agak

(Mat 28:16-20; Luk 24:36-49; Jon 20:19-23; Apo 1:6-8)

¹⁴ K̄isen m̄inek alap me, Jisas b̄i ne aknı̄b agı̄p alaŋ tap ńı̄b m̄idel nı̄ŋlı̄g ḡı̄, Jisas nab k̄iri sı̄ŋak m̄iseñ lek, nop udı̄n k̄iri ke nı̄ŋel, k̄rop ag ḡı̄l agak, “Yad warıkı̄n, bin b̄i ognap yı̄p m̄iseñ nı̄ŋıl, apı̄l nı̄bep ag ńel, tari ḡinı̄g tom agebal, ma warıkı̄p, agı̄l gos nı̄pı̄m?” agak.

¹⁵ Nı̄b agı̄l, k̄rop agak, “Nı̄bi m̄inım tep yad ak damıl karıp lı̄m tı̄goñ tı̄goñ magı̄lseк amił, bin b̄i okok magı̄lseк ag ńinımı̄b. ¹⁶ Bin b̄i an an, m̄inım tep yad ak nı̄ŋ d̄ı̄l, ńı̄g paknı̄gal okok,

komış amniğal. Pen bin bi an an, mìnım tep yad ak ma niñ dñigal okok, God krop mìnım kib agek yur dñigal.

¹⁷ “Bin bi mìnım yad niñil, ‘Niñid ageb,’ agıl, niñ dñigal okok, tap ma gep rek ognap gìnigal. Kijeki kiyob ñilik tap okok bin bi krop aban lñigab okok, yib yad ak agıl, ag mis yoknígal. Mìnım yiñ kiri ke ak kırıg gıl, mìnım kisen niñ ar alap ke agnígal. ¹⁸ Toi gadkol bin bi suip okok di niñel, tap alap krop gek ma kímnígal. Tap tımel bin bi ñibıl kímbal okok ognap ñibel, tap alap gek ma kímnígal. Pen bin bi tap gìnigab okok, krop ñinmagıl lel, komış lñigab,” agak.

*God Jisas nop dıl karıp lım ne seb kab ar alan
siñak dad amnak*

(Luk 24:50-53; Apo 1:9-11)

¹⁹ Bi Kib Jisas mìnım niñbak krop ag miñbil juek niñlig gi, God nop dıl, karıp lım ne seb kab ar alan siñak dad amnak. Dad amek, God ñinmagıl yiñid pis ar nop ar bısigak.

²⁰ Pen bi ne okok amił, Jisas mìnım tep ak karıp lım yiñak yiñak magılsek ag ñel amek niñlig gi, Bi Kib, mìnım tep yad niñid nep lñimış, agıl, krop eip midıl, kılıs ñek, tap ma gep rek okok gılak.

MHNIM KOMIN

**The New Testament in the Minimib dialect of the
Kalam language of Papua New Guinea**

Nupela Testamen long tokples Minimib long Niugini

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Minimib (Minimib dialect of Kalam)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-02-07

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

c3b0a7e5-6c23-5e97-9419-62054c911996